500.000 тонна пахта учун!

ЎЗКОМПАРТИЯ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ОКТЯБРЬ ПЛЕНУМИ ШАРАФИГА

Тани-жони соғ бўлган, юрагида ўти бор ҳар бир киши теримга чиқсин!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

7-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 199 (1719)
7 ОКТЯБРЬ ЖУМА 1960 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

«Оққўрғон» совхозининг дала ларида машина терими кундан-кунга авж олмоқда. Суратларда: (чапдан) 1. комсомол аъзоси Файя Шагиева. Файя Вревскийда ги механизация мактабини муваффақиятли тамомлаб, бу йил биринчи марта терим машинаси да ишламоқда. ХВС—1,2 машинаси билан мавсумда 200 тонна пахта териш учун курашаётир. 2. Тожимат Аҳмадалиев ҳам моҳир механик-ҳайдовчилардан ҳисобланади. Шу кунларда у СХМ-48 машинасида ишлаб ҳар куни 2—2,5 тонна пахта тераётир. 3. Трактор-далачилик бригада сининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тошмамат Алижонов механик-ҳайдовчи Турсунали Мамашаев билан бугун ишни қандай ташкил қилиш тўғрисида суҳбатлашмоқда. Мамашаев ХВС-1,2 машинасида ҳар куни 5—7 тонна пахта термоқда.

И. Глауберзон фотолари.

Республикамиз бир миллион тоннадан ортиқ пахта тайёрлади

Республикамиз пахта далаларида йиғим-терим кундан-кунга қизғин тус олмоқда. Кўпмингкилограммчи теримчилар, механик-ҳайдовчилар ғайрат кўрсатиб ишлаб, тобора кўп пахта топширмоқдалар. Ҳозиргача республикамизда бир миллион тоннадан ортиқ пахта тайёрланди. Бунга Андижон области 227 минг 169 тонна, Фарғона области 174 минг 132 тонна, Сурхондарё области 135 минг 82 тонна, Тошкент области 114 минг 284 тонна, Бухоро области 96 минг 829 тонна, Хоразм области 91 минг 199 тонна, Қорақалпоғистон АССР 64 минг 841 тонна, Самарқанд области 61 минг 843 тонна ҳисса қўшди.

Пахтакор ва механизатор ўртоқлар! Андижонлик ва хоразмлик пахтакорлардан ўрнак олиб, терим суръатини тобора кучайтирайлик, пойтахт областимизни пахта тайёрлашда олдинги ўринга чиқариб олиш учун бутун куч ва ғайратимизни сафарбар қилайлик, ҳамма пахта териш машиналарини тўла ишга солиб, кунига 2—2,5 процентдан пахта топширишга эришайлик. Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг навбатдаги пленуми ва Улуғ Октябрнинг 43 йиллик байрамини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдирайлик!

Илғорларга кўчма Қизил байроқ берилди

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитети пахта ҳосилини йиғиб-териб олиш ва уни давлатга сотиш юзасидан районлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1 октябрдан 6 октябргача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи **Қуйи Чирчиқ районида** қолдирилди. (Район партия комитетининг секретари **И. Сотиболдиев**, район ижроия комитетининг раиси **И. А. ЛИ**, район комсомол комитетининг секретари **Т. Исломов**, район қишлоқ хўжалик инспекциясининг бошлиғи **В. Азизов** ўртоқлар). Бу район давлатга пахта сотиш юзасидан олган мажбуриятини 25,89 процент ва машинада пахта териш планини 25,7 процент бажарган, ўтган 5 кунликда эса 9,72 процент миқдорида пахта тайёрлаш ва 11,6 процент пахтани машинада теришга эришган.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи **Чиноз районида** қолдирилди. (Район партия комитетининг секретари **Н. Қирғизбоев**, район ижроия комитети раисининг ўринбосари **С. Тойиров**, район комсомол комитетининг секретари **Г. Рўзматова**, район қишлоқ хўжалик инспекциясининг бошлиғи **А. Тўйчиев** ўртоқлар). Бу район давлатга пахта сотиш юзасидан олган мажбуриятини 30,47 процент ва машинада пахта териш планини 11,3 процент бажарган, ўтган 5 кунликда эса 9,13 процент миқдорида пахта тайёрлаш ва 5,6 процент пахтани машинада теришга эришган.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Сирдарё районидаги **«Малик» совхозига** берилди. (Совхоз директори **С. Бочкарев**, партия ташкилотининг секретари **А. Мейербеков** ўртоқлар). Бу совхоз давлатга пахта сотиш юзасидан олган мажбуриятини 25,87 процент ва машинада пахта териш планини 28,6 процент бажарган, ўтган 5 кунликда эса 9,6 процент миқдорида пахта тайёрлаш ва 10,9 процент пахтани машинада теришга эришган.

Кўчма Қизил байроқ Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхозидан олиб берилди.

Пахтани йиғиб-териб олиш ва уни давлатга сотишда намуна кўрсатиб ишлаётган илғор колхозчиларни, совхоз ишчиларини ва механик-ҳайдовчиларни мукофотлаш учун Қуйи Чирчиқ ҳамда Чиноз районларига 3 минг сўмдан, «Малик» совхозига 1500 сўм пул ажратилди.

Ваъданинг устидан чиқиш учун

Коммунист Ўғилой Норматова бошлиқ бригада аъзолари ҳар йилгидек бу йил ҳам мўл ҳосил учун курашдилар. Гектаридан 45 центнердан пахта топшириш юзасидан олинган мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштирилди. Бригада аъзолари шу кеча-кундузда ҳамжиҳатлик билан ишлаб, пахта термоқдалар, графикни ошириб бажариш учун курашаётирлар.

Бригаданинг илғор теримчиларидан М. Шукурова, М. Ғойибназарова, К. Толипбоева ўртоқлар ўз ваъдаларининг устидан чиқиш учун этак-этак пахта териб, ҳар куни хирмонга 200 — 240 килограммга етказиб «оқ олтин» тўкмоқдалар. Шу кунгача М. Шукурова 3,5 тонна, К. Толипбоева, 2,8 тонна пахта терди. Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг бошқа бригадалари аъзолари ҳам социалистик мусобақани кучайтириб, пахта теримини кундан-кунга қизитмоқдалар.

«Маданият» колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Ғафур Қодиров бошлиқ бригадасида ҳам чевар теримчиларнинг меҳнати туфайли суръат кучайди. Ҳалимахон Илҳомова, Назимахон Солихова, Каримахон Муслимова ва Насимахон Эркабоева сингари кўпмингкилограммчи теримчилар 180 — 200 килограммдан ошириб пахта теришяпти.

А. ХОЛИҚОВ, С. МИРЗАЛИЕВ.

Хом ва ифлос пахта теришга йўл қўймайлик

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Колхозларда, совхозларда ва тайёрлов тармоқларида пахтани йиғиб-териб олиш ва уни тайёрлашга ҳозирлик кўриш тўғрисида» деб чиқарган қарорида хом пахта теришга, пахтанинг ифлосланишига ҳамда ортиқча нам бўлишига йўл қўймаслик керак, деб алоҳида кўрсатилган. Колхоз, совхозлар ана шунга амал қилиб, тўқимачиларга юқори сифатли пахта етказиб беришлари зарур.

Бироқ областнинг Чиноз, Сирдарё районларидаги айрим колхоз ва совхозларда яхши пишиб етилмаган пахталарни териш ва ифлосланишига йўл қўйиш фактлари юз бермоқда. Сирдарё районидаги Сталин номли колхоздан «Малик» пахта тайёрлов пунктига келтирилган 42 машинадаги 55 тонна пахтанинг намлиги ГОСТда кўрсатилган нормадан ортиқ бўлган. Охунбобоев номли, Ленин номли, Тарас Шевченко номли колхозлардан келтирилган бир неча ўн тонналаб пахта нам бўлганлиги сабабли қабул қилинмай қайтарилган. Бунинг сабаби шундаки, колхоз правлениелари теримчилар иши устидан контроль ўрнатмаганликлари учун улар нормани бажариш мақсадида яхши очилмаган, ҳали етилмаган пахталарни термоқдалар.

Охунбобоев номли колхознинг ўртоқ К. Ҳайдаров бошлиқ бригадаси теримчиларидан Б. Тўрақулова, О. Бозорова, Х. Ҳайитбоева, Ў. Суярова сингари 15 теримчи хом пахталарни чаноқлардан ситиб олганлар. Бу ҳол бригада бошлиғига маълум бўлгани ҳолда, у теримчиларни огоҳлантирмаган, ҳатто бунга эътибор ҳам бермаган. Тарас Шевченко номли колхознинг 18, 21, 22- бригадаларида ҳам пахтани хом териш ҳоллари юз бермоқда. Ўртоқ Б. Зокиров бошлиқ бригадада 21 сентябрда терилган пахтанинг кўп қисми хом эканлиги аниқланди. 500 килограммга яқин пахта ёмғирдан кейин қуритилмай, шийпонга ташлаб қўйилган.

Чиноз районидаги бир қатор колхозларда пахтани қуритмасдан пунктларга келтириш авж олмоқда. 30 сентябрь куни пахта тозалаш заводига қарашли пунктларга намлиги ортиқ бўлган 407 тонна пахта келтирилди. Бу пахталар қабул қилинмади, ҳамма транспорт қайтарилди. Пахта тозалаш заводида намлиги ортиқча бўлган 3 минг тонна пахта қабул қилинган. Бу ҳол пахтанинг сифатини бузган, давлатга ҳам, колхозларга ҳам анча зарар бўлган.

Колхоз, совхозларда пахтанинг хом ва ифлос терилишига йўл қўймаслик учун контролликни ҳар тарафлама кучайтириш керак. Теримчилар ишига эътибор бериб, хом пахта терилишига йўл қўймайлик. Пунктларга қуритилган ва тоза пахта топширайлик!

А. АСИЛОВ.

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

ГУЛИСТОН. «Красная заря» колхозининг коммунист ўртоқ Алман Алимқулов бошлиқ трактор-далачилик бригадаси 50 гектар ердаги ҳосилнинг ҳаммасини машинада териб, давлатга пахта сотиш йиллик планини бажарди. Ҳар гектар ердан 21 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Бригада аъзолари Октябрь революциясининг 43 йиллиги байрамигача олинган социалистик мажбуриятни бажариш учун курашмоқдалар.

Бригада даласида пахталар чаман бўлиб очилган. Механик-ҳайдовчилар жадал суръат билан пахта термоқдалар. Улар мажбурият ҳисобига ҳам бир неча ўн тонна «оқ олтин» териб давлатга топширдилар.

ПАХТАЗОРДАГИ МАРД ҚИЗЛАР

Маҳбубанинг эпчил қўллари пахтаси лўппи-лўппи очилган чаноқларда ўйнар, хаёлидан эса кечаси ўйлаган фикри кетмас эди. «Маърифат, Муҳаббатлар нима дер эканлар-а? Мақтанчоқлик бўлмасмикан? — ўзича пичирлаб қўярди қиз. — Йўқ, мақтанчоқлик эмас бу. Дугоналарни янада яхшироқ теримга илҳомлантириш, фидокорона меҳнат қилиб, етиштирилган ҳосилни нобуд қилмасдан тезроқ йиғиб-териб олишга ундаш керак».

— Бугун кечагидан камайтирмаймиз-а, ўртоқжон, — ёнидаги эгатдан эшитилган товушдан Маҳбуба чўчиб кетди. Чунки хаёл билан банд бўлган теримчи қиз қарши томондан «оқ олтин» териб келаётган дугонаси Муҳаббатнинг ўз ёнига келиб қолганини сезмаган эди.

— Йўқ, Муҳаббат, камайтирмаслик учун ҳаракат қиламиз, — Маҳбуба этагидаги пахтани босиб-босиб қўяр экан, жиддий жавоб берди. — Мен сенга, Маърифат ва Пейсенгулга бир нарса айтмоқчи эдим, ҳозир иш пайти. Тушликда бафуржа гаплашайлик.

Муҳаббат дугонасининг юзидаги жиддийликни сезди-да, «зарур гапи борга ўхшайди» деб дилидан ўтказди. «Хўп» деди-ю, теримга жиддий киришди.

Тушликда дугоналари Маҳбубанинг гапини — мавсумда ҳар бири 15 тоннадан «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини олиш, райондаги барча теримчи йигит-қизларга мурожаат қилиб, социалистик мусобақага чақириш тўғрисидаги таклифини диққат билан тингладилар.

— Жуда яхши фикр, — биринчи бўлиб Пейсенгул маъқуллади.

Қизлар маслаҳатни бир жойга қўйишди. Хатни биргалашиб ёзадиган, уни колхоз почтальонига топширишиб район газетасига олиб боришни илтимос қиладиган бўлишди.

— Лекин шуни унутмангларки, дўстлар, — яна теримга отланаётганда дугоналарига тайинлади Маҳбуба, — бугундан бошлаб 150 килограммдан, тушундилорингми, 150 килограммдан кам термайдиган бўлайлик.

Тушликдан кейин қизлар шундай ғайрат қилиб пахта тердиларки, хирмондаги пахталарни қопловчи Ғайрат Ҳасанов шу қизларнинг пахтасини қоплашдан қўли бўшамади. Ўша куни кечқурун бригада бошлиғи Тешабой ака қизларга қайта-қайта раҳмат айтди. Чунки Маҳбуба 185 килограмм, Маърифат 183 килограммдан пахта топшириб, хирмонга барака киритган эдилар.

Яқинда район газетасида «Мард майдонда билинади» сарлавҳали очиқ хат босилиб чиқди. Унда ўзбек халқининг ифтихори — «оқ олтин»ни кўп ва тоза теришга ундовчи юрак сўзлари, жумладан: «Йигит ва қизлар, пахта майдони — мардлар майдони. Келинг, шу майдонда ким ўзишга, ким кўп ва тоза теришга мусобақалашайлик» деб ёзилган сўзлар бор. Хат охирида Сталин номли колхоз 3- бригадасининг кўпмингкилограммчи теримчиларининг номлари бор эди.

Йўлимиз тушиб ташаббускор теримчи қизлар ҳузурида бўлдик. Дала шийпони яқинидаги катта картада терим авжида. Пахта ҳам роса очилибди. Ҳар бир тупда 5 — 6 тадан лўппи очилган пахта қуёш нурида олтиндай ярқирайди.

— Мўлжал қанча, деҳқон оға? — ҳамроҳимиз бригада бошлиғи Тешабой акага мурожаат қилди.

— 120 гектардан 450 тонна ҳосил кўтарамиз деган ниятимиз бор, — жавоб берди.

Чеккадаги эгатда пахта тераётган қизга яқинлашдик.

— Бугун юзга етказсангиз керак-а, синглим?

Қиз бизга бир қарадию, тўхтамасдан теримни давом эттирди.

— Бошқаларни 200 килограммдан оширишга мусобақага чақириб, ўзи юзда юрса, яхши эмасда, — гапга аралашди бригада бошлиғи.

Маълум бўлдики, бу қиз хат авторларидан бири, мардлик қилиб майдонга отилган Маҳбуба Ортиқова эди. Унинг дугоналари Муҳаббат, Маърифат, Пейсенгул, Жонқизлар ҳам шундай ҳаракатда. Ҳаш-паш дегунча бир этакни тўлдириб, бошқасини боғлайдилар.

Чаноқлардан битталаб узиб, тоғдай хирмон яратаётган пахтазорнинг мард қизларига балли!

Б. МИРЗААҲМЕДОВ,
Янгийўл райони.

Гана президенти К. НКРУМА, Ҳиндистон бош министри Ж. НЕРУ, Индонезия президенти СУКАРНО, Бирлашган Араб Республикаси президенти Г. А. НОСИР, Югославия президенти И. Б. ТИТОларнинг мурожаатига

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИ Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ ЖАВОБИ

НЬЮ-ЙОРК, 4 октябрь. СССР Министрлар Совети Раиси ҳузуридаги матбуот группаси хабар беради:

Гана президенти К. Нкрума, Ҳиндистон бош министри Ж. Неру, Индонезия президенти Сукарно, Бирлашган Араб Республикаси президенти Г. А. Носир ва Югославия президенти И. Б. Тито 29 сентябрда СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевга хат юбордилар.

Хатда бундай дейилади:

«Жаноб раис,

Сизга камол эҳтиром билан шуни маълум қиламизки, халқаро муносабатлардаги мавжуд кескинликни эътиборга олиб ҳамда Сиз жаноб олийлари, Сизнинг ҳукуматингиз ва улуғ давлатингизнинг халқи бу кескинликни юмшатишга ва тинчликни мустаҳкамламоқ учун шарт-шароит вужудга келтиришга қизғин интилаётганликларингизга амин бўлганимиз ҳолда, биз Бош Ассамблеянинг шу сессиясига дарҳол кўриб чиқмоқ учун резолюция лойиҳаси тақдим этмоқчимиз, бу лойиҳа тексти илова қилинади.

Бизнинг бу ҳаракатимизни Сиз хайрихоҳлик ва яхши ният билан кутиб оласиз, деб умид қиламиз.

Кези келганидан фойдаланиб, Сиз жаноб олийларига ўзимизнинг юксак ҳурматимизни яна бир марта изҳор қиламиз».

Гана, Ҳиндистон, Индонезия, Бирлашган Араб Республикаси ва Югославиянинг шу хатга илова қилинган ва Бош Ассамблеянинг XV сессиясига кўриб чиқмоқ учун тақдим этилган резолюция лойиҳасида СССР ва АҚШ ҳукуматлари «кейинги вақтларда узилиб қолган ўз алоқаларини» яна бошлаб юборурлар, токи «уларнинг низоли проблемаларни музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал қилишга қаратилган ва равшан қилиб ифодаланган истаги муваффақиятли равишда амалга ошириладиган бўлсин» деб истак билдирилган.

Н. С. Хрушчевнинг мазкур мурожаатга жавобан Гана президентига юборган хати қуйида эълон қилинади.

Гана президенти КВАМЕ НКРУМА жаноб олийларига

Сиз, шунингдек Индонезия президенти, Бирлашган Араб Республикасининг президенти, Югославия президенти ва Ҳиндистон Бош министри Президент ва мен ҳозирги вақтда халқаро вазиятни хиралаштириб турган масалаларни муҳокама қилмоғимиз ва музокаралар олиб бориш йўли билан шу масалаларни ҳал қилиш йўлини топмоғимиз учун алоқаларимизни яна бошлаб юборишга истак билдириб, Америка Қўшма Штатлари президенти номига ва менинг номимга мурожаат қилиб ҳамда Бош Ассамблеянинг резолюция лойиҳасини юбориб кўзлаган мақсадингизни Совет ҳукумати ва СССР Министрлар Советининг Раиси сифатида шахсан мен юксак даражада қадрлаймиз. Бу мурожаат халқаро ишларнинг аҳволи ҳозирги кунда асло нормал эмаслигини ва халқаро вазият, жумладан, Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги муносабатларнинг аҳволи кўп давлатларни ҳамда раҳбар давлат арбобларини ҳақли равишда ташвишга солаётганлигини яна бир марта кўрсатиб турибди.

Совет ҳукумати ҳал этилмаган халқаро масалалар, шу жумладан СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатлар масалалари ҳам манфаатдор томонларнинг истаги бўлган тақдирда тинч йўл билан, музокаралар олиб бориш орқали бартараф қилиниши лозим ва мумкин, деган фикрга ҳамиша амал қилиб келди ва ҳозирги кунда ҳам шу фикрга амал қилмоқда. СССР ҳукумати шу фикрга амал қилиб, бундай масалаларни энг юксак доирада муҳокама қилиш зарурлигини қувватлаб келди, халқаро вазиятни яхшиламоқ ва бартараф қилинмаган проблемаларни ҳал этмоқ учун, айниқса қуролсизланиш проблемасини ҳал этмоқ учун етакчи давлат арбоблари ўртасида би-

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА).

ИККИ ЙИЛЛИК ГЎШТ ТАЙЁР

Бекобод районининг меҳнаткашлари чорвачилик маҳсулотларини кескин кўпайтириш учун курашиб, давлатга гўшт сотиш юзасидан берилган икки йиллик планни муддатидан олдин бажардилар. Пландаги 5490 ўрнига 10981 центнер гўшт сотилди.

Район хўжаликларида чорвачилик маҳсулотлари, шунингдек гўшт тайёрлаш ва давлатга сотиш қизғин давом этмоқда.

Нью-Йорк. СССР Министрлар Советининг раиси Н. С. Хрушчев Нью-Йорк яқинидаги Гленковда 2 октябрда Гана республикасининг президенти К. Нкрума шарафига зиёфат берди. Суратда: Н. С. Хрушчев, К. Нкрума (ўнгда) паркда сайл вақтида.

ТАСС махсус фотомухбири В. Егоров фотоси.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИ Н. С. ХРУШЧЕВ ЖАВОБИНИНГ ОХИРИ

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА

тимга келиш йўли билан энг радикал қарорлар қабул қилиниши талаб этилади деб, қуролсизланиш проблемасини ҳал қилиш жуда катта моддий бойликларни беҳуда йўқотишга ва халқларнинг ғайрати қириш воситаларини ишлаб чиқармоқ учун исроф қилинаётганлигига хотима берган бўлур эди, деб ҳисоблаб келди. Шунинг учун ҳам Совет ҳукумати юксак доирада кенгаш ўтказиш зарурлигини талаб қилиб келди ва бундай кенгаш халқаро вазиятда тинчликни мустаҳкамлаш ҳамда давлатлар ўртасидаги мавжуд ихтилофларни йўқотиш томон кескин бурилишга олиб келади, деб умид билдириб келди.

Юксак доирада кенгаш ўтказиш тўғрисида битимга келинганидан кейин нималар рўй берганлиги яхши маълум. Халқлар, шу жумладан Совет Иттифоқи халқи бу кенгашнинг самарали натижалар беришини умидвор бўлиб кутиб турган бир вақтда, АҚШ ҳукумати юксак доирадаги кенгашни айни ўтказиш арафасида хоинлик йўлига тушиб олиб, Американинг «У-2» ҳарбий самолётлари СССР давлат чегарасини бузиб ўтиши каби агрессив ҳаракатлар қилди. Маълумки, АҚШ ҳукумати бундай ҳаракатларни, шунингдек шу воқеа рўй берганидан сўнг Американинг «РБ-47» ҳарбий самолёти СССР давлат чегарасини яна бузганлигини АҚШ муайян равишда «атайин ўтказаётган сиёсатнинг» ифодаси деб эълон қилди, буни президентнинг ўзи, шунингдек АҚШ давлат секретари ҳам таъкидлади. АҚШ ҳукумати ва шахсан президент Эйзенхауэр бу сиёсатдан воз кечиш ниятида эмасликлари ва шу кунгача шундай сиёсатни ўтказиб келаётганликлари ҳам айни шу тарзда исбот бўлди.

Америка авиацияси Совет Иттифоқининг суверенитетини қўпол равишда бузганлиги натижасида етказилган зарар учун АҚШ ҳукумати Совет Иттифоқини бирон тарзда қаноатлантириш уёқда турсин, ҳатто мазкур хоинлик сиёсатини неча қайталаб таъкидлади, ваҳоланки бу сиёсат халқаро ҳуқуқнинг асосий негизларини ва давлатларнинг суверенитетини ҳурматлашдан иборат муқаддас принципни қулоқ эшитмаган ва мисли кўрилмаган равишда бузишнинг ўзгинасидир. Бу билан Америка ҳукумати ўзини шундай аҳволга солиб қўйдики, бу аҳволда Совет Иттифоқи билан ҳалол музокаралар олиб бориш йўлига ўтиш унинг учун қийин бўлса керак. АҚШ президенти ҳам мазкур сиёсат сабабли ўзини шундай аҳволга солиб қўйдики, бундай аҳволда унинг Совет ҳукумати бошлиғи билан ижобий натижалар бера оладиган алоқаларда бўлиш йўлига ўтиши қийин бўлса керак.

Ўз-ўзидан равшанки, хоинлик йўлига тушиб олган томоннинг бундай алоқалар боғламоқ учун қандайдир дастлабки шартлар қўйиш йўлидаги ҳар қандай уринишлари АҚШнинг ҳозирги ҳукуматида давлатлар орасига нифоқ солиб турган низоли масалаларни шундай музокараларда қатнашувчиларнинг манфаатларини ўзаро ҳурматлашга асосланган музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал қилиш нияти асло йўқлигини кўрсатувчи яна бир далилдир. Бу ҳол АҚШ ҳукумати бошқа давлатларнинг ҳам буюк давлатлар ўртасидаги муносабатларда бўлган кескинликни юмшатиш ишига ўз ҳиссасини қўшишга интилаётганлигини нақадар кам ҳурматлаётганлигини ҳам кўрсатади. Ўз-ўзидан маълумки, СССР ва АҚШ каби икки давлатнинг позицияси халқаро муносабатларнинг янада ривожланиши учун биринчи даражали аҳамиятга эгадир. Бироқ, катта ва кичик бошқа давлатларнинг ва умуман Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ҳал этилмаган проблемаларни бартараф қилишдаги актив ролини асло камситиб бўлмайди.

Вужудга келган аҳвол учун АҚШ ҳукумати ва фақат АҚШ ҳукумати жавобгардир. Мен шу нарсага жуда аминманки, бу аҳволга холисона баҳо бера оладиган ҳар бир давлат арбоби мамлакатлар ўртасидаги муносабатларда кескинлик туғдираётган, сизларнинг мурожаатингизда ва резолюция лойиҳасида айтиб ўтилган масалаларни бартараф қилмоқ учун Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатларининг раҳбар арбоблари ўртасида алоқаларни яна бошлаб юбориш йўлига кимлар ғов солаётганлиги тўғрисида ўз хулосасини чиқара олмаслиги мумкин эмас.

Ҳозирги кунда аҳвол шундай бўлиб турибдики, АҚШ ҳукумати мазкур ҳаракатларни қоралаш уёқда турсин, ҳатто президент Эйзенхауэр мен Оқ уйда турганим давомида Америка самолётларини Совет Иттифоқи доирасига юборишни тўхтатиб туриш ҳақида кўрсатма бердим, деб Парижда шахсан айтганлигига қарамай, ҳозир ҳам ўз ташқи сиёсатининг эълон қилинган агрессив йўлидан бормоқда. У, Бош Ассамблеяда сўзлаган ўзининг нутқида ва сизларнинг мурожаатингизга жавобан ўзининг юборган хатида Американинг «У-2» ҳарбий самолётлари Совет Иттифоқи доирасига юборилганлиги масаласи ҳақида индамай ўтганлигини, Американинг «РБ-47» самолёти тўғрисидаги масалани қўяётганлигини фақат шу билан изоҳлаш мумкин. Маълумки, «РБ-47» самолёти юксак доирадаги кенгаш барбод қилинганидан кейин ва президент Америка самолётларининг Совет Иттифоқи доирасига бундай учишлари тўхтатилди, деб айтганидан кейин Совет Иттифоқи доирасига учиб келди.

Ўз-ўзидан маълумки, модомики АҚШ ҳукумати бундан буён ҳам мазкур сиёсатни ўтказа берар экан, бундай шароитда ўз суверенитетининг даҳлсизлиги тўғрисида ва ўз хавфсизлиги тўғрисида ғамхўрлик қилаётган ўзини ҳурматловчи ҳеч бир давлат АҚШ ҳукуматининг СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларни яхшилаш нияти тўғрисидаги гапларига ишона олмайди. АҚШнинг қуролсизланиш масалаларидаги позицияси қуролсизланишга доир ҳар қандай самарали музокараларни бузишга очиқдан-очиқ қаратилаётганлиги ва бу позиция қаттиқ халқаро контроль ўрнатилган ҳолда қуролсизланиш зарурлигига асосланмасдан, балки қуролланиш устидан контроль ўрнатишга, яъни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг байроғи остида рухсат олинган халқаро жосуслик системасини ўрнатишга асосланганлигини ҳисобга олганда, бу гаплар қуролсизланиш проблемасига ҳам тўла равишда тааллуқлидир.

Совет ҳукумати фақат ўтмиш билан яшамайди. У, келажакка ҳам қараб иш кўради. Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги муносабатлар ҳар қанча кескинлашган бўлса ҳам, агар раҳбар давлат арбоблари ўзларининг у ёки бу шахсий нотўғри фикрларини ва адоват ҳисларини бир ёққа йиғиштириб қўйиб, тинчлик тақдири учун ўз зиммаларига тушаётган катта масъулиятни сезиб иш қилсалар, бу муносабатларни яхшилаш мумкин. СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларда ёмонлашиб кетган ҳозирги ҳолатни йўқотиш мумкинлигига Совет ҳукумати жуда аминдир. Бироқ, бунинг учун мана шу муносабатлар ёмонлашганлигига нималар сабаб бўлганлигини очиқ эътироф қилиш зарур. АҚШ ҳукумати Совет Иттифоқига қарши иғвогарлик билан агрессив ҳаракатлар қилиш йўлига тушиб олиб, мисли кўрилмаган хоинона ҳаракатлар қилганлиги натижасида бу муносабатлар ёмонлашиб кетганлигини очиқ эътироф қилмоқ керак. Бошқа сўз билан айтганда, Совет—Америка муносабатларининг ёмонлашиб кетувига сабаб бўлган мазкур ҳаракатларни қоралашга АҚШ ҳукумати журъат қилса ва шу муносабатларни амалда яхшилаш йўлида яхши ният билан иш олиб борса, биз Америка Қўшма Штатларининг президенти ва ҳукумати билан алоқа ва музокаралар бошлашга тайёрмиз.

Беш мамлакатнинг раҳбар арбоблари АҚШ президенти номига ва менинг номимга юборган хатга жавобан Совет ҳукумати айтиб ўтишни зарур топган мулоҳазалар мана шулардир.

Ҳурмат билан.

Н. ХРУШЧЕВ.

ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси

Нью-Йорк. 1960 йил. 3 октябрь.

Ҳиндистон бош министрига, Индонезия президентига, Бирлашган Араб Республикаси президентига ва Югославия президентига ҳам айни шу мазмунда жавоблар юборилди.

Нью-Йоркдаги Совет ваколатхонасида қабул маросими

НЬЮ-ЙОРК, 5 октябрь. ТАСС махсус мухбири В. Кондрашов хабар қилади: БМТ Бош Ассамблеяси XV сессиясидаги совет делегациясининг бошлиғи, СССР Министрлар Советининг раиси Н. С. Хрушчев кеча Нью-Йоркдаги совет ваколатхонасида катта қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида БМТ Бош Ассамблеяси XV сессиясига келган делегацияларнинг бошлиқлари, ташқи ишлар министрлари, чет эл давлатларининг БМТ даги доимий вакиллари, БМТ секретариатининг раҳбарлари, АҚШ савдо-саноат доиралари ва жамоатчилигининг вакиллари, совет ва чет эл журналистлари ҳозир бўлдилар.

Меҳмонлар орасида Албания халқ республикаси делегациясининг бошлиғи Мехмет Шеху, Болгария Халқ Республикаси делегациясининг бошлиғи Тодор Живков, Венгрия Халқ Республикаси делегациясининг бошлиғи Янош Кадар, Польша Халқ Республикаси делегациясининг бошлиғи В. Гомулка, Руминия Халқ Республикаси делегациясининг бошлиғи Г. Георгиу-Деж, Чехословакия Социалистик Республикаси делегациясининг бошлиғи А. Новотний, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, Украина ССР делегациясининг бошлиғи Н. В. Подгорний, Белоруссия ССР делегациясининг бошлиғи К. Т. Мазуров, Афғонистон бош министрининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри Муҳаммад Наим, Янги Зеландия бош министри У. Нэш, Габон Республикасининг бош министри Л. Мба, Камбоджа давлатининг бошлиғи шаҳзода Нородом Сианук, Ҳиндистон бош министри Ж. Неру, Индонезия президенти Сукарно, Ливан бош министри Соиб Салом, Марокаш бош министрининг ўринбосари валиаҳд Мулай Ҳасан, Яман делегациясининг бошлиғи шаҳзода Ҳасан, Конго республикаси (пойтахти Браззавиль) бош министрининг ўринбосари Чичель, Фил суяги қирғоғи республикаси бош министрининг ўринбосари Кулибали, Жазоир Республикаси бош министрининг ўринбосари Крим Белькасем бор эди.

Қабул маросимида 40 дан ортиқ ташқи ишлар министри, делегацияларнинг бошлиқлари ва БМТ ҳузуридаги кўпгина мамлакатларнинг доимий вакиллари, БМТ бош секретари Даг Хаммаршельд, Бош Ассамблея XV сессиясининг раиси Болэнд ҳам ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимидаги меҳмонлар орасида АҚШ савдо-саноат доираларининг кўзга кўринган вакиллари — Сайрус Итон, «Ферст нейшнл сити бэнк оф Нью-Йорк» президенти Р. Даулинг, АҚШ даги энг йирик кемалар қатнови компанияларидан бири «Мур-Маккормак лайнс» правлениесининг раиси контр-адмирал Ли, «Юнайтед артистс» кинокомпаниясининг президенти Артур Крим ва АҚШ савдо-саноат доираларининг бошқа вакиллари бор эди.

Қабул маросимида Америка прогрессив ташкилотларининг вакиллари, шу жумладан «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Ленин мукофотининг лауреати Дюбуа, профессор Ламонт ва бошқалар ҳам қатнашдилар.

Қабул маросими самимий, дўстона вазиятда ўтди.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ XV СЕССИЯСИДА

НЬЮ-ЙОРК, 4 октябрь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 3 октябрдаги кундузги ялпи мажлисида умумий дискуссия давом қилди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Хаммаршельд биринчи бўлиб жавоб тариқасида сўз олди. Бош секретарь империалистлар ва мустамлакачиларнинг малайи сифатида иш олиб бораётганлигини қоралаган совет делегацияси бошлиғининг нутқида жуда асосли қилиб айтилган фикрларни Хаммаршельд демогоглик ва мунофиқлик қилиб рад этишга уринди.

Хаммаршельд «тарихнинг суди» ва «тарихий ҳақиқат» тўғрисидаги қуруқ сўзлар билан ниқобланиб, аслида ўзининг аввалги йўлини давом эттириш ниятида эканлигини айтди. Унинг бу йўли бир группа мамлакатларнинг манфаатларига, аввало АҚШнинг ва НАТО қатнашчиси бўлган бошқа давлатларнинг манфаатларига мос бўлиб тушаётган йўлдир. Хаммаршельд ўзининг истеъфо бериши мумкинлиги тўғрисида илгари айтиб қўйган гапларига қарамай, энди истеъфо бермаслигини, чунки «ҳозирги қийин ва хатарли вазиятда ташкилотни тўлқинлар гирдобига ташлаб кета олмаслигини» ҳам кўрсатиб ўтди.

Сўнгра, кўп делегатларнинг қарсаклари билан кутиб олинган Венгрия Халқ Республикаси делегациясининг бошлиғи Янош Кадар сўзга чиқди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг бу сессияси Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тузилгандан бери ўтказилган ҳамма сессияларнинг энг аҳамиятлисидир, деди Янош Кадар. Умуман халқаро аҳвол, шунингдек инсониятнинг тақдири учун ҳаётий муҳим бўлган икки масала — батамом ва ёппасига қуролсизланиш масаласи ҳамда мустамлакачилик системасини буткул тугатиш масаласи шу сессия муҳокамасига қўйилганлиги сессиянинг аҳамиятини кучайтириб юборди.

Тинчликни хормай-толмай ҳимоя қилаётган СССР ҳукумати бошлиғининг ташаббуси билан, деди Янош Кадар, бу сессиянинг ишида кўп давлатлар ва ҳукуматларнинг бошлиқлари ҳамда кўзга кўринган бошқа сиёсий арбоблар қатнашмоқда. Бутун дунёдаги кишилар улардан: Сизлар қуролсизланишга тарафдормисиз? деган саволга аниқ жавоб кутмоқдалар. Такрор айтаманки, мана шу саволнинг ўзига аниқ жавоб бериш керак. Агар раҳбар арбоблар бу саволга «ҳа» деб жавоб берсалар, у ҳолда халқлар улардан бу жавобнинг исботи учун амалий ҳаракатлар қилишни кутадилар. Афсуски, баъзан бу саволга сира аниқ жавоб олиб бўлмайди, кўпинча шундай ҳам бўладики, дабдабали сўзлар қилинаётган ишларга тўғри келмай қолади.

Деярли ҳамма, деди Янош Кадар, сўзда тинчликка тарафдор бўлса ҳам, лекин қилинаётган ишлар бошқача бўлиб чиқмоқда. Масалан, шу нарса ҳаммага маълумки, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар кейинги йиллар давомида ўзларининг қуролли кучларини анча камайтирган бир вақтда НАТО қатнашчиси бўлган мамлакатларнинг вакиллари зўр бериб қуролланишни ниқобламоқ учунгина «тинчликсеварлик» тўғрисида қуруқ гапларни айтиб келмоқдалар.

Венгрия делегациясининг бошлиғи шуни эслатиб ўтдики, СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар Бош Ассамблеяга қуролсизланишга доир янги таклифлар билан келган бир вақтда НАТО раҳбарлари бу сессиянинг очилишини катта ҳарбий маневрлар ўтказиш билан нишонладилар.

Иккинчи жаҳон уруши вақтида, деди Венгрия делегациясининг бошлиғи, бизнинг мамлакатимизга беш йиллик миллий даромадимизга тенг келадиган миқдорда зарар етказилди. Бу урушда 500 минг киши — Венгриядаги катта ёшда бўлган аҳолининг қарийб 8 проценти қирилиб кетди, яъни Венгрия аҳолисидан 17 баравар кўп аҳолига эга бўлган Қўшма Штатлар қанча кишини йўқотган бўлса, Венгрия ҳам бу урушда шунча кишини йўқотди.

Бизнинг халқимиз, деб давом этди Янош Кадар, урушлар манбаи бўлган монополистик капитал ҳукмронлигини абадий тугатди. Бизнинг мамлакатимизда зўр бериб қуролланиш йўли билан бойлик орттираётган ва урушдан манфаатдор бўлган одамлар йўқдир. Бизнинг мамлакатимизда халқлар ўртасида нафратни авж олдириш ва урушни пропаганда қилиш қонун билан тақиқлаб қўйилган. Бизнинг халқимиз урушни ва империализмни жуда ёмон кўради. Халқимиз ҳамма халқлар билан тинчликда яшашни, тинчлик шароитида меҳнат қилишни, ўз меҳнатининг кўпайиб бораётган меваларидан баҳраманд булишни истайди.

Венгрия делегациясининг бошлиғи Қўшма Штатларнинг ҳукмрон доиралари зўравонлик позициясига таянишни ва шармандаси чиққан сиёсатни ўтказишдан воз кечишлари ҳамда ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисида музокаралар олиб боришга тайёр эканликларини Бош Ассамблеянинг шу сессиясига очиқ айтишлари зарурлигини кўрсатиб ўтди. Янош Кадар бу масалада Бош Ассамблея XV сессиясининг муҳокамасига киритилган совет таклифларини тўла равишда қувватлади.

Сўнгра Янош Кадар мустамлакачилик системасини батамом ва буткул тугатиш пайти келди, деб таъкидлади. Мустамлакачилар, деди у, мустамлака мамлакатларидаги миллион-миллион аҳолини ваҳшийларча қириб келдилар. Венгрия делегациясининг бошлиғи, Бельгия мустамлакачиларининг Конго халқига мустақилликни «инъом қилдик», деган афсоналарини фош қилиб, бундай деди: минг-минглаб конголиклар Бельгияга фил суяги етказиб беришдан бош тортганликлари учун Бельгия мустамлакачилари уларнинг қўлларини чопиб ташлаганликларини гапириб беришни Бельгия вакили «унитиб қўйган» бўлса керак.

Мустамлакачилар, деди Янош Кадар, халқларнинг эркинлигини ўғирлаб олдилар, энди улар эркинликни бу халқларга инъом қилаётганликлари йўқ, балки мазлум халқларнинг ўзлари қаттиқ кураш олиб бориш йўли билан бу эркинликни ўзларини эзиб келган золимларнинг қўлидан тортиб олмоқдалар.

Умумий дискуссия вақтида баъзи делегациялар Совет Иттифоқига ва халқ демократияси мамлакатларига қўпол туҳматлар қилиш билан сессиянинг эътиборини мустамлакалардан ва ҳақиқий мустамлакачилардан чалғитишга уриндилар. Бу уринишлар беҳудадир. Мустамлакалар ва ярим мустамлакалар Осиёда, Африкада ва Жанубий Америкада эканлигининг, мустамлакачиларни ва уларнинг ашаддий ҳимоячиларини Шарқий Европадан эмас, балки Ғарбий Европадан ва Шимолий Америкадан қидириш кераклигини ҳатто бутун дунёдаги болалар ҳам яхши билади.

Венгрия Халқ Республикаси делегациясининг бошлиғи Венгриянинг халқ ҳокимияти йилларида эришган муваффақиятларини кўрсатувчи ёрқин фактларни айтиб берди. Мамлакат саноатининг ривожланиш суръатлари, деди Янош Кадар, 1920 йилдан 1945 йилга қадар бўлган давр ичида ўрта ҳисобда йилига бир процентни ташкил қилган эди, мамлакат озод қилинганидан бери эса, саноат маҳсулотининг ўсиши йилига ўрта ҳисобда 11 процентни ташкил қилди. Ўқувчиларнинг сони уч-тўрт баравар кўпайди. Одамлар умрининг ўртача узунлиги 1930 йилдагига нисбатан анча кўпайиб, 48 ёшдан 65 ёшга етадиган бўлиб қолди.

Бу муваффақиятларнинг ҳаммасини, деди Янош Кадар, Совет Иттифоқининг ҳар томонлама ва беғараз ёрдам бериб турганлиги туфайли кўп даражада қўлга киритиш мумкин бўлди.

Венгрия делегациясининг бошлиғи Венгрия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги савдо-сотиқни анализ қилиб айтдики, Совет Иттифоқидан Венгрияга етказиб берилаётган молларнинг 80 процентидан кўпроғини хомашё, энергия ва ярим фабрикатлар ташкил қилмоқда. Венгрия Совет Иттифоқига сотаётган молларнинг 80 процентидан кўпроғи эса саноат маҳсулотларидан иборат бўлмоқда. Капиталистик мамлакатларнинг раҳбарлари, деб давом этди Янош Кадар, иқтисодий жиҳатдан камроқ ривожланган ва заифроқ бўлган мамлакат билан кичкина мамлакат учун шу қадар кўп фойда етказувчи мана шундай савдо алоқалари боғлаётган битта ҳам капиталистик мамлакатни кўрсатиб бера олмайдилар.

Венгрия делегацияси, деди сўнгра Янош Кадар, мустамлакачилик системасини буткул тугатиш тўғрисидаги совет таклифларини қувватлайди. Венгрия делегацияси бу масалани Бош Ассамблея сессиясида муҳокама қилишни ва Декларацияни қабул этишни талаб қилади.

Венгрия делегациясининг бошлиғи Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Хитой Халқ Республикасининг ҳуқуқларини тиклаш масаласига тўхталиб бундай деди: БМТ Хитой Халқ Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотида ўз қонуний ўрнини олишлигига тўсқинлик қилаётган АҚШнинг калтафаҳмлик, худбинлик билан ўтказиб келаётган ва бутун ташкилотга зарар етказаётган буюк давлатчилик сиёсатига ўзи хотима бериши лозим. Бу масалани ҳал қилиш ҳар бир делегация зиммасига катта масъулият юклайди.

Сўнгра, Янош Кадар БМТда Хитой Халқ Республикасининг ўз ўрнини олиши тўғрисида Буюк Британиянинг позициясига тўхталиб ўтди. Бош комитетда, деди Янош Кадар, Англия делегацияси «Тибет масаласи» деб аталган масалани Бош Ассамблея XV сессиясининг кун тартибига киритишни талаб қилди. Иккинчи томондан, Англия делегацияси БМТда Хитой Халқ Республикасининг қонуний ҳуқуқларини тиклаш масаласи тортишувлар туғилишига сабаб бўлади, шу сабабли Бош Ассамблеянинг сессиядаги вазиятни кескинлаштирмаслик учун бу масала муҳокама қилишга арзимайди деган гапларни айтиб, бу тўғридаги таклифларга қарши овоз беришдан уялмади. Бу — ғалати мантиқ-ку! —деди Янош Кадар,—«Тибет масаласи» деб аталган масалани муҳокама қилиш вақтида туғиладиган янги ихтилофлар Англия делегациясини чўчитмайди БМТда Хитойнинг қонуний ўрнини қайтариб бериш масаласини муҳокама қилиш натижасида туғиладиган «кескин вазият» Англия делегациясини ташвишлантирар эмиш. БМТда Хитойнинг вакиллиги тўғрисидаги масала бамисоли пишиб етилган мевадир. Шу сабабли бу масалани тез ҳал қилиш керак.

Бизнинг делегациямиз, деб давом қилди Венгрия делегациясининг бошлиғи, Хитой Халқ Республикасининг қонуний ҳуқуқларини тиклашни талаб қилади ва Мўғулистон Халқ Республикаси БМТга қабул қилинсин деган таклифни қувватлайди.

Янош Кадар шу фактга эътиборни жалб қилдики, АҚШнинг СССРга қарши агрессив ҳаракатлари тўғрисидаги масалани кун тартибига киритишни Совет Иттифоқи таклиф қилган ҳамона Қўшма Штатлар ҳукумати «Венгрия масаласи» деб аталган масалани кун тартибига киритишни дарров талаб қила бошлади. Венгрияда 1956 йилда бўлиб ўтган воқеаларни муҳокама қилиш, деди Янош Кадар, аллақачон ҳал бўлган ва тугаб кетган масала эканлиги ҳаммага жуда яхши маълум.

Венгрия делегациясининг бошлиғи уқтириб айтдики, АҚШнинг раҳбар арбоблари халқаро жамоатчилик АҚШ ҳукуматидан кутаётган конструктив тадбирларни «У-2» самолётини учириш билан ёки «Венгрия масаласи» ва «Тибет масаласи» деб аталган, Американинг ўзи ўйлаб чиқарган масалаларни яна кўтариб чиқиш билан алмаштириш мумкин деб ўйласалар, бу билан улар чуқур хато қиладилар.

Янош Кадар АҚШ билан Венгрия ўртасидаги муносабатлар унчалик дўстона эмаслигини қайд қилиб, Қўшма Штатлар ҳукумати ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни яхшилашда ёрдам берадиган масалаларни муҳокама қилиш билан шуғулланиши керак, деди Янош Кадар ва бу муносабатлар нормаллашиб кетади, деб умид билдирди. Биз, деди у, Венгрия Халқ Республикасининг ижтимоий тузуми АҚШ ҳукуматига ёқмай қолганлиги мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларнинг қониқарсиз ҳолга тушиб қолганлигига сабаб бўлди, шунинг учун ҳам у «Венгрия масаласи» деб аталган масалани БМТ Бош Ассамблеяси сессиясининг кун тартибига киритишга зўр бериб уринмоқда, деб ҳисоблаймиз.

Венгрия халқи, деб таъкидлади Янош Кадар, йирик капиталистлар ва помешчиклар ҳукмронлигига абадий хотима берди. Кишини киши томонидан эксплуатация қилишнинг ҳамма формаларини тугатди ҳамда ўзи яшаб турган ва яшайдиган ўз социалистик давлатини ва жамиятини вужудга келтирди. Тарихан вужудга келган бу ҳолатни ҳеч қандай куч ўзгартира олмайди. Агар Қўшма Штатлар ҳукумати ақл-идрок овозига қулоқ солиб, ўзи барибир ўзгартира олмайдиган бу фактни ниҳоят эътироф қилса, у ҳолда Америка-Венгрия муносабатлари дарҳол ҳал қилинади. БМТ ҳам «совуқ уруш» натижасида келиб чиққан масалани муҳокама қилишдан дарҳол халос бўлади.

Мен шу нарсани очиқ айтишим керакки, деб давом қилди Венгрия делегациясининг бошлиғи, БМТ нинг «Венгрия масаласи» деб аталган масала юзасидан шу вақтгача қабул қилган резолюциялари «совуқ уруш» маҳсулотидан бошқа нарса эмас, Венгрия Халқ Республикасининг ички ишларига аралашишдан иборат бўлган ва йўл қўйиб бўлмайдиган уринишлардан бошқа нарса эмас.

Кимки Венгриядаги аҳвол билан қизиқса, деди у, бизнинг мамлакатимизга келиб ундаги аҳволни ўз кўзи билан кўрсин. Венгрия халқи меҳмонларни хушрўйлик билан кутиб олади, лекин БМТининг «топшириқлари» билан келган кишиларни мамлакатга киритмоқчи эмасдир.

Сўнгра Венгрия делегациясининг бошлиғи совет қўшинларининг Венгрияда бўлиши масаласига тўхталиб ўтди. Совет қўшинлари, деди у, Варшава шартномасининг аъзолари бўлган давлатлар ўртасида тузилган битимларга мувофиқ Венгрияда турибди. Бу қўшинларнинг олиб чиқиб кетилиши фақат аҳдлашувчи томонларнинг қарорига боғлиқдир, жумладан Венгрия Халқ Республикасининг ҳукуматига боғлиқдир, бу масала Ғарб стратегларининг истакларига асло боғлиқ эмас. Венгрия халқи ўзини гитлерчилар фашизмининг, мамлакатни гитлерчилар қўлига топшириб қўйган Хорти контрреволюцион фашист режимининг ҳукмронлигидан озод қилган совет ҳарбий қисмларига қарши ҳеч қандай эътироз билдирмайди. Халқимиз Совет Армияси туфайли ўзининг миллий мустақиллигини ва ўзининг тинч осойишта турмушини тиклаб олди.

Варшава шартномасининг аъзолари бўлган давлатлар НАТО аъзолари бўлган давлатлар билан ҳужум қилмаслик тўғрисида, Варшава шартномаси ташкилотини ва НАТОни бир вақтда тарқатиб юбориш тўғрисида битим тузишни таклиф қилганликлари ҳаммага маълум. Совет ҳукумати, деди нотиқ, ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги ўзининг таклифларида барча социалистик мамлакатлар билан, шу жумладан Венгрия Халқ Республикаси билан келишиб туриб, барча чет эл қўшинларини ўзга мамлакатларнинг территорияларидан олиб чиқиб кетишни тавсия қилади. Бу таклифларни қабул қилиш ва амалга ошириш керак холос, ана шундагина ҳеч бир давлатда чет эл қўшинлари қолмайди.

Янош Кадар буржуа пропагандасининг, Венгриядаги контрреволюцион исён «миллий қўзғолон» бўлган эди деган уйдирмаларини фош қилиб ташлади. Франция делегацияси, деди у, миллий қўзғолон қанақа бўлишини Бош Ассамблеяга гапириб берса бўлади. Жазоирга бир қаранглар, у ерда нималар бўлаётир? Француз мустамлакачиларининг замонавий қуроллар билан қуролланган ярим миллионлик армияси жазоирлик ватанпарварлардан юз минглаб кишини қириб ташлаган бўлса ҳам, лекин Жазоир халқи устидан икки кундагина эмас, ҳатто олти йилдан бери ҳам ғалаба қозонолмаётир. У ғалаба қозонаолмайди ва ҳеч қачон ғалаба қозонмайди, чунки Жазоирда 1956 йилда Будапештда бўлгани каби контрреволюцион исён бўлаётгани йўқ, балки халқнинг асосий кўпчилиги қувватлаётган чинакам миллий қўзғолон бўлаётир.

Янош Кадар пировардида яна бир марта уқтириб, БМТ қуролсизланиш ва мустамлакачилик системасини тугатиш масалаларида битимга келишга эришмоғи лозим деди.

Янош Кадар БМТ бош секретари лавозимини коллектив орган билан алмаштириш тўғрисидаги совет таклифини қувватлаб бундай деди: агар секретарлар ижроия органининг иши учун масъулиятни ҳар ойда навбат билан ўз зиммаларига олиб турадилар, деб фараз қилсак, бу ижроия органи жуда яхши ишлай беради. Ҳақиқатда мавжуд давлатларнинг группаларидан иккитасининг манфаатига зарар етказган ҳолда бир группанинг манфаатини кўзлаб, қарорларни талқин қилувчи ва бажарувчи фақат битта бош секретарь қолишининг нима кераги бор!

Венгрия делегацияси бошлиғининг, тинчлик ва тараққиёт кучлари қора кучларни жиловлаб қўйишга қодир ва шу сабабли инсоният ўзининг тинч ва бахтиёр келажагига ишонч билан қараши мумкин, деб айтган охирги сўзлари давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Сўнгра Бельгия вакили Моро де Мелен жавоб бериш ҳуқуқидан фойдаланиб сўзга чиқди. У, Ҳиндистон бош министри Неруниңг нутқида Бельгиянинг Конгога нисбатан мустамлакачилик сиёсати тўғрисида қилинган ҳақли танқидни шубҳа остига олишга уринди. Бельгия делегати мужмал манбаларни далил қилиб келтириб, мустамлакачиларнинг Конго халқига нисбатан «олийжаноблик» қилганлигини кўрсатишга интилди. Шу билан бирга у «тенглик», «адолат», «халқаро идеаллар» ва шу каби чиройли сўзларни кўп такрорлади.

Сўнгра, Гондурас вакили Бермудес сўзга чиқди. Унинг мазмунсиз қисқа нутқи «коммунизмнинг тарқалишига» йўл қўймаслик»ка даъват этишдан иборат бўлди. Гондурас вакили, Латин Америкаси мамлакатларининг қашшоқлиги коммунизм учун қулай замин туғдираётир, деди. У, АҚШдаги турмуш даражасини Латин Америкасидаги мамлакатлар аҳолисининг аҳволи билан таққослаб, буларнинг бир-бирига сира тўғри келмай қолганлигини шармандали бир ҳол деб айтди. «Биз,— деди Бермудес,— Куба революцияси Латин Америкаси мамлакатларида нима сабабдан шу қадар катта обрў қозонганлигини тушунишимиз мумкин».

Кундузги мажлиснинг охирида сўзга чиққан Венесуэла вакили Родригэс ўз мамлакатидаги ер ислоҳоти проблемасига асосий эътиборни берди. У, турли халқаро масалалар ҳақида умумий тарзда гапириб, бутун дунёда чинакам ҳамкорлик ва тотув яшаш ўрнатилсин, деб истак билдирди.

(ДАВОМИ ТЎРТИНЧИ БЕТДА).

Колхоз ва совхозлардаги ишга яроқли барча аҳолини сафарбар этиб, ҳамма терим машиналаридан унумли фойдаланиб, кунига 2,5—3 процентдан пахта топширишга эришайлик!

— Ишлар қандай, — дейди Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг бригадири Абдураҳмон Йўлдошев.
— Жуда соз, — жавоб берди механизатор Август Розенбер, — бугун нормани икки ҳисса бажарамиз.

А. Абалян фотоси.

50 центнерчи икки қўшни бригадаларда

Карталари бир-бирига туташиб кетган коммунист Муҳиддин Эрматов ва Деҳқонбой Ҳолиқов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда шу кунларда пахта терими суръати айниқса авжга чиққан.

Йиғилишлардан бирида ҳар икки бригада ҳам ўзларига биркитилган пахта майдонининг ҳар гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» топширишга ваъда берган эдилар.

— Бу ўн кунликда,— дейди бригадир Деҳқонбой ака,— теримда колхоз бўйича биринчи бўлдик. Колхознинг кўчма Қизил байроғини олдик. Бир қўй билан мукофотландик. Яхши теримчиларимиз ҳам қимматбаҳо совғалар олишди.

Бригадамиз ҳар куни олинган мажбуриятнинг 2—3 процентн миқдорида пахта топшириб, шу кунга қадар мажбуриятга нисбатан 30 процент пахта тайёрлади.

Бригаданиг кўпминг килограммчи теримчилари ҳисобланган Нусратой Усмонова, Ҳожарой Аҳмедова, Турғуной Деҳқоновалар ҳар куни 180—200 килограммдан пахта териб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Шунингдек бригаданинг механик-ҳайдовчилари Адолат Рўзматова, Ёқубжон Алибоев, Икром Сидиқалиевлар ҳам ўз агрегатлари билан ҳозиргача 10—15 тоннадан пахта тердилар. Бу йилги мавсумда 150—180 тоннадан «оқ олтин» териб беришга аҳд қилган бу механик-ҳайдовчилар ҳозир ҳар куни 4—5 тоннадан пахта топшираётирлар.

Мусобақадош 15-бригадада ҳам терим суръати чакки эмас. 173 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил кўтариш учун курашаётган бригада коллективи ҳар куни 12—13 тоннадан пахта топшираяпти. Бригаданинг кўпминг килограммчи теримчилари Шоҳида Сатторова, Лобар Акбаралиевалар ҳар куни 200—250 килограмм пахта тераётирлар. Улар бу йилги мавсумда 15—16 тоннадан пахта териб берадилар.

Бригада мажбурият юзасидан ҳозиргача 25 процент пахта топширди.

А. ҲАСАНОВ,
Бекобод районидаги Ленин номли колхоз.

ҚИЗЛАР ҒАЙРАТИ

Чексиз пахтазорда меҳнат қайнамоқда. Белларига этак боғлаб олишган икки дугона ёнма-ён пахта теришаяпти.

— Пахта териш бундай бўлмайди-да, — деди Қорасоч ёнида апил-тапил пахта териб кетаётган дугонаси Собирага, — чаноқларида қолдириб кетаяпсиз. Терган пахталарингиз этагингиздан ҳам тўкилиб қоляпти.

Собира бу гапни эшитмади, ёки ўзини эшитмаганга солди. У жадаллаб пахта теришда давом этарди.

Қорасоч ҳам ортиқча гапириб вақт ўтказиб юборишни ўзига эп кўрмади. Қорасоч ҳар бир чаноқда бир чигитдан пахта қолиб кетса, бригада бўйича қанчадан-қанча пахта исроф бўлиши мумкинлигини ўйлаб, теришда давом этарди. «Наҳотки, менинг гапларим Собирага қаттиқ теккан бўлса» — яна ўйларди у.

Қорасоч этагини қанорга бўшатиб келиб, Собиранинг эгатларига кўз ташлади. Тўкилган пахталар ҳеч қолдирилмай териб олинипти, чаноқларда ҳам қолмапти. Қорасочнинг юзи ёришиб кетди. У ўз ҳаяжонини яшира олмай, эгатнинг бошида пахта тераётган дугонасини бор овози билан чақирди.

— Собира!!

• • •

Қорасоч Одилова ва Собира Эргашевалар Гулистон районидаги «Мирзачўл» совхозининг ўртоқ Салоҳиддин Нурматов бошлиқ бригадасининг энг чевар теримчилари. Кунига 140—150 килограммдан пахта теришаётган дугоналар мавсумда 17 тоннадан «оқ олтин» топшириш мажбуриятини олганлар. Фарида Юнусова ҳам улардан қолишмай, кунига 120 — 140 килограммдан пахта тераяпти.

Шунингдек, Карл Маркс номли колхознинг 16-бригада аъзоларидан Иқбол Рустамова, Маъфират Маматхонова каби чевар теримчилар ҳам ҳар куни бригада хирмонига 120—150 килограммдан пахта тўкишяпти.

Х. ХАЛИЛОВ.

(Социалистик мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар номи	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районлар номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
Юқори Чирчиқ	2,78	47,94	Сирдарё	1,77	24,92
Ўрта Чирчиқ	2,50	31,37	Оржоникидзе	1,47	22,10
Чиноз	2,50	30,47	Янгийўл	1,49	21,31
Пискент	2,15	28,74	Гулистон	1,48	21.01
Қуйи Чирчиқ	2,54	25,89	Бекобод	1,43	18,33
Оққўрғон	1,95	25,83	Янгиер шаҳри	1,45	17,70
Бўка	2,01	25,59			

Область колхозларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1960 йил 6 октябргача бўлган

МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Колхозларнинг номи	Мавсум бошидан бери	Колхоз раиси	Партия ташкилотининг секретари	Қайси райондан
1. «Политотдел»	61,29	Хван Ман-Гим	Ким Сан-Фир	Юқори Чирчиқ
2. «Ленинизм»	50,09	Т. Тожибоев	Ш. Йўлдошев	Юқори Чирчиқ
3. Сталин номли	46,30	И. Талоббоев	З. Ёқубов	Юқори Чирчиқ
4. Охунбобоев номли	45,00	М. Рўзиматов	К. Ерденов	Ўрта Чирчиқ
5. Свердлов номли	42,90	Д. А. Ким	Т. В. Эм	Юқори Чирчиқ
6. «Қизил Октябрь»	41,22	Ж. Очилов	Н. Исмоилов	Чиноз
7. «XXI партсъезд»	37,08	Ким Гван-Хо	В. Ф. Ким	Гулистон
8. «Правда»	36,80	И. А. Цой	Когай Дюн-Фир	Юқори Чирчиқ
9. Димитров номли	36,79	Шин Ден-Дик	Ли Чер-Су	Қуйи Чирчиқ
10. «XX партсъезд»	35,15	Ҳ. Холбеков	А. Исахонов	Ўрта Чирчиқ
11. «Северний маяк»	34,22	С. Г. Цой	П. А. Цой	Ўрта Чирчиқ
12. «Правда»	33,83	Ҳ. Жумабоев	О. Ёриев	Сирдарё
13. Киров номли	32,34	Ғ. Далибоев	А. Юсупов	Чиноз
14. «Гулистон»	32,14	И. Ҳайдаров	Қ. Ҳайдаров	Пискент
15. Калинин номли	32,01	Ем Ен-Ман	Т. Назиров	Ўрта Чирчиқ
16. «Октябрь 40 йиллиги»	31,94	П. Жениевский	П. Шокиров	Чиноз
17. «Ленин йўли»	31,92	Э. Усмонов	И. Қурбонов	Ўрта Чирчиқ
18. Куйбишев номли	31,66	Т. Ғуломов	Д. Бердибеков	Сирдарё
19. «Полярная звезда»	31,52	Ким Пен-Хва	Ан Ир-Чен	Ўрта Чирчиқ
20. «XXI партсъезд»	31,11	Ю. Мираҳмедов	Ҳ. Эргашев	Чиноз
21. «Озод»	30,80	Б. Раҳмонова	Т. Мусабеков	Оққўрғон
22. «Қизил Октябрь»	30,65	Я. Пискорский	У. Жабборов	Сирдарё
23. Красин номли	30,56	Б. Жумабоев	Ж. Дусенов	Қуйи Чирчиқ
24. «Победа»	30,43	Қ. Синдаров	Ш. Ойнабеков	Сирдарё
25. Сталин номли	30.04	Ҳ. Очилов	Т. Қудратова	Чиноз
26. «Маданият»	29,80	Р. Эгамбердиев	У. Исломов	Оржоникидзе
27. Сталин номли	29,79	А. Ортиқов	Ф. Мадалиев	Янгийўл
28. М. Горький номли	29,63	М. Муҳамедов	Қ. Раҳмонов	Ўрта Чирчиқ
29. К. Маркс номли	29,44	У. Пардаев	Қ. Шамшиев	Гулистон
30. К. Маркс номли	29,10	С. А. Ян	Р. Бобомуродов	Оққўрғон
31. Сталин номли	28,97	Қ. Синдаров	А. Тожибоев	Сирдарё
32. Жданов номли	28,94	А. Дўсбеков	Ҳ. Ражабов	Пискент
33. Ленин номли	28,72	Х. Давиров	Ш. Алматов	Чиноз
34. Свердлов номли	28,72	М. Саидбоев	А. Рустамов	Сирдарё
35. «Октябрь 40 йиллиги»	28,60	Р. Ризқулов	Э. Ўролов	Оққўрғон
36. Куйбишев номли	28,45	С. Мадалиев	Б. Қобилов	Ўрта Чирчиқ
37. Жданов номли	28,40	Кан Ун-Дюн	А. Рихсибоев	Янгийўл
38. Хрушчев номли	27,63	Х. Абдуқулов	Х. Қосимов	Пискент
39. Ленин номли	27,52	Ж. Мўминов	Х. Саидкаримов	Янгийўл
40. «Ленинобод»	27,07	М. Юнусов	К. Эгамбердиев	Оққўрғон
41. Энгельс номли	26,73	А. Кўсаев	Т. Мусабеков	Ўрта Чирчиқ
42. «III Интернационал»	26,69	Н. Нишонбоев	Қ. Ўразаев	Юқори Чирчиқ
43. Т. Шевченко номли	26,55	Ж. Маманов	И. Ашеров	Сирдарё
44. К. Маркс номли	26,40	К. Абдуллаев	М. Д. Цой	Ўрта Чирчиқ
45. Куйбишев номли	26,37	С. Раҳмонов	Ж. Сайдаев	Оққўрғон
46. Калинин номли	26,10	Н. Қоржоулов	С. Тошбеков	Оққўрғон
47. Ворошилов номли	25,74	С. Бўриев	А. Туратов	Оққўрғон
48. Жамбул номли	25,70	А. Жўрабоев	М. Тожиев	Юқори Чирчиқ
49. Калинин номли	25,59	А. Турғунов	Ш. Абдукаримов	Пискент
50. Навоий номли	25,48	Т. Рустамов	Т. Болтаев	Чиноз
51. Киров номли	25,34	Ж. Сафаров	Р. Қолжонов	Янгийўл
52. Сталин номли	25,28	М. Т. Литвинов	Р. Ўрозов	Пискент
53. Ленин номли	24,94	Н. Йўлдошева	Ж. Шамсиев	Сирдарё
54. К. Маркс номли	24,92	Қ. Султонов	Ш. Жуманов	Сирдарё
55. «ЎзССР 30 йиллиги»	24,86	И. Аҳмедов	Цой Чи-Сон	Чиноз
56. «Красний Восток»	24,25	А. Носиров	Шегай Чан-Юн	Гулистон
57. Ленин номли	23,90	Цой Ен-Фир	Б. М. Ким	Ўрта Чирчиқ
58. «Ленин йўли»	23,82	М. Иброҳимов	Т. Шодибеков	Бўка
59. Сталин номли	23,76	К. П. Власов	М. Каримов	Ўрта Чирчиқ
60. Ленин номли	23,56	Р. Эгамбердиев	О. Толипов	Оққўрғон
61. «XIX партсъезд»	23,46	А. Душабоев	М. Салимбоев	Бўка
62. «1 Май»	23,38	Б. Маманов	М. Муродов	Сирдарё
63. М. Горький номли	23,22	Ш. Раҳимов	З. Мирзаев	Сирдарё
64. Мичурин номли	23,08	Т. Каримов	П. Жабборов	Бўка
65. Сталин номли	23,04	Т. Мирзаев	А. Шигапов	Оққўрғон
66. Ильич номли	23,01	Ў. Жарқинбоев	Б. Ражабов	Бўка
67. Тельман номли	22,44	Х. Эгамқулов	М. Рустамов	Пискент
68. «Коммунизм»	22,31	Т. Латипов	О. Қурбонов	Янгиер
69. «Қизил Ўзбекистон»	22,09	А. Матқобулов	Ҳ. Элбўсинов	Оржоникидзе
70. «Сталинград»	22,01	М. Мерганов	М. Аҳмедов	Оржоникидзе
71. «Ленинизм»	21,26	Ж. Исоқов	А. Азизов	Бўка
72. Вильямс номли	21,01	Ғ. Азаматов	Ж. Зуфаров	Бўка
73. Свердлов номли	20,88	Х. Латипов	А. Саломов	Ўрта Чирчиқ
74. «XIX партсъезд»	20,79	Ю. Файзиев	Қ. Олимов	Янгийўл
75. «Москва»	20,78	М. Мирзаев	Б. Пирматов	Гулистон
76. Охунбобоев номли	20,68	П. Хожиматов	М. Мусурмонов	Бўка
77. Энгельс номли	20,28	А. Холжигитов	А. Ниёзов	Пискент
78. Ильич номли	20,23	Х. В. Гаспарян	М. Абдунабиев	Сирдарё
79. «XX партсъезд»	20,09	М. Ҳайитбоев	Ҳ. Абдукаримов	Бўка
80. Жамбул номли	20,05	Ҳ. Шукуров	З. Сайдимов	Бўка
81. Хрушчев номли	20,00	Х. Турсунқулов	А. Одилов	Янгийўл
82. «Ўзбекистон»	19,72	Н. Алимуҳамедов	Х. Давидов	Сирдарё
83. Оржоникидзе номли	19,71	В. Н. Пак	М. Раҳимов	Ўрта Чирчиқ
84. Ленин номли	19,47	С. Назаров	Р. Орифжонов	Гулистон
85. Свердлов номли	19,36	У. Мусаев	Р. Усмонов	Янгийўл
86. Ленин номли	19,46	Б. Умаров	Ғ. Неъматов	Бўка
87. К Маркс номли	19,09	А. Султонов	Т. Азимбоева	Янгийўл
88. Ворошилов номли	18,92	Н. Толипов	А. Абдумўминов	Пискент
89. «Красная заря»	18,77	А. Турдиев	Х. Тўрақулов	Гулистон
90. «Ленинобод»	18.62	Р. Додажонов	Т. Шарипов	Бўка
91. Охунбобоев номли	17,92	Убайдуллахўжаев	И. Бойназаров	Сирдарё
92. «Коммунизм»	17,78	А. Мираҳмедов	А. Абдумаликов	Чиноз
93. «XXI партсъезд»	17,25	Ж. Тўйчиев	Т. Азимов	Янгийўл
94. «Коммуна»	17,04	Б Низомов	С. Қосимов	Гулистон
95. Навоий номли	17,04	А. Қодиров	Т. Абдуллаев	Бекобод
96. Крупская номли	16,93	Ҳ. Турсунқулов	С. Шомуродов	Гулистон
97. К. Маркс номли	16,81	А. Чўлибоев	М. Ҳайитов	Бўка
98. Хрушчев номли	16,75	Ф. Мухсимов	С. Акбаров	Оржоникидзе
99. «Октябрь»	16,71	А. Д. Брухтий	С. Файзиев	Гулистон
100. Ленин номли	15,80	А. Қодиров	А. Мўминов	Бекобод
101. «Ленинский путь»	15,50	М Қиличов	В. В. Ни	Гулистон
102. «Ленинград»	15,21	Т. Йўлдошев	Н. Усмонов	Гулистон
103. Энгельс номли	15,08	Е. Шамсиев	К. Бўронбоев	Чиноз
104. «Коммунизм»	14,83	Б. Умаров	Н. Усмонов	Бўка
105. «Октябрь 40 йиллиги»	14,30	Х. Ҳайдаров	Ҳ. Сотқулов	Бўка
106. Дзержинский номли	13,86	А. Шукуралиев	Н. Йўлдошев	Бекобод
107. «Коммунизм»	13,63	М. Исматов	Р. Эшонхўжаев	Янгийўл
108. Киров номли	13,35	Н. Ғиёсов	Ф. Абдуазимов	Оржоникидзе
109. К. Маркс номли	13,28	Ю. Хожибеков	С. Усмонов	Янгиер
110. «Победа»	13,29	Р. Абдураҳмонов	А. Хожимирзаев	Бекобод
111. «Ленинизм»	13,28	И. Тешабоев	П. Жабоқов	Гулистон
112. Сталин номли	12,56	Р. Муҳамедов	И. Алибоев	Гулистон
113. «Гигант»	10,43	М. Бобоев	С. Нишонбоев	Сирдарё

Область совхозларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1960 йил 6 октябргача бўлган

МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Совхозлар номи	Мавсум бошидан бери	Совхоз директорининг фамилияси	Партия ташкилоти секретарининг фамилияси	Ишчилар комитети раисининг фамилияси
1. Киров номли	26,00	А. Турсунбоев	Х. Холматов	А. В. Тен
2. «Малик»	25,87	С. А. Бочкарев	А. Мейербеков	А. Е. Волина
3. «Оққўрғон»	24,78	Ж. Акромов	Р. Бердиев	Л. Г. Бобин
4. «Бўка»	23,62	А. Исмоилов	М. Акимбоев	П. Бекбергенов
5. «Пискент»	23,40	А. В. Киселев	М. Қосимов	А. Хайруллин
6. «ЎзССР беш йиллиги»	22,92	И. Иброҳимов	А. И. Ланговой	М. Мусуков
7. «Мирзачўл»	22,50	А. Бегимқулов	И. Собиров	М. Агайдаров
8. «Гулистон»	22,40	М. Ғ. Ғаниев	Р. Шимаков	О. Эсонов
9. «Социализм»	21,17	Қ. Пўлатов	А. Н. Шахматов	Т. Тожибоев
10. 1. «Боёвут»	20,63	Қ. Рашидов	Т. Хўжаев	Ё. Ҳолиқов
11. 1- «Далварзин»	19,90	А. Мирдадаев	Х. Юсупов	У. Усмонов
12. «Фарҳод»	17,43	Қ. Ботиров	Т. Сувонқулов	Ш. Мавлонов
13. «Дружба»	16,60	Ғ. Шукуров	Ў. Муродов	А. Ўрмонов
14. «Чаноқ»	16,46	Н. А. Игнатенко	О. Нуралиев	В. Тўқмирзаев
15. 2- «Далварзин»	16,14	Н. Бойметов	И. П. Ким	Х. Наширов
16. 3- «Боёвут»	14,95	М. Иноятов	А. Музаффаров	С. Саъдуллаев
17. 2. «Боёвут»	14,80	У. Ю. Юсупов	А. Мустанов	А. Е. Жданов

ДАЛАЛАРДА ИШ ҚИЗҒИН

(РЕДАКЦИЯГА КЕЛГАН ХАТЛАРДАН)

<>

Ҳозир колхознинг Мирзадил Ҳамдамов, Рихсибой Холиқулов, Ҳамид Амирхонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида кунига йиллик планнинг 2—2,5 процентн миқдорида пахта тайёрланаяпти.

— Шунинг учун ҳам, — дейди бу тўғрида хабар ёзган оққўрғонлик мухбир **М. Ойдинов**, — Ворошилов номли колхоз пахта тайёрлашда энг олдинда бормоқда. Кўпминг килограммчи теримчилар, механик-ҳайдовчилар бир-бирлари билан мусобақалашиб ишламоқдалар.

Райондаги кўпгина хўжаликда йиғим-терим ана шундай уюшқоқлик билан ўтказилаяпти. Ленин номли колхоздан **Ҳ. Аҳмедов**, «Оққўрғон» совхозининг 2-бўлимидан **Т. Маматов** ўртоқлар ёзиб юборган хатларда пахта терими илғорларининг меҳнати тасвирланади. Далаларни айлансангиз, ёшлар билан бирга қарияларни ҳам учратасиз. Масалан, «Оққўрғон» совхозининг 2-бўлимида 50 га яқин пенсионер қариялар ўз ташаббуслари билан пахта теришаяпти. Уларга 20 гектарлик карта ажратиб берилди. Қариялар кунига 300—400 килограммдан «оқ олтин» теришмоқда. 70 ёшли Дурди ота Жонақов, 75 ёшли Абил ота Сотиболдиев, 65 ёшли Шарофат хола Сотиболдиевалар кунига 50—60 килограммдан пахта термоқдалар. Пенсионерлар кучи билан ҳозиргача 3 тонна пахта терилди. Бундай хат ва хабарлар ҳар бир райондан ҳам келиб турибди. Мана, Оржоникидзе районидан келган хатлардан намуналар:

«Қуёш уфққа ёнбошлаганда куни билан гавжум бўлган кенг пахтазорга аста-секин жимлик чўка бошлади. Теримчи йигит-қизлар қопқанордаги пахталарни кўтариб, хирмон томон йўл олдилар.

— 35 килограмм, — деди ҳисобчи Собит Ғойибов.— Боягиси 42 килограмм эди, ҳаммаси 77 га борди.

Райондаги «Сталинград» колхозининг Ҳолмат Муҳамедов бошлиқ 2-бригада аъзолари теримда тобора яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Бунда Насиба Ҳайитбоева, Муҳаррам Собирова, Анзиратхон Аҳророва, Қундуз Мамбетова ўртоқларнинг хизмати каттадир.

С. Мирзалиев».

«Ленин номли колхозда сабзавотдан мўл ҳосил етиштирилди. Ҳозиргача давлатга 280 тонна ўрнига 320 тонна пиёз, 225 тонна картошка, 826 тонна помидор ва бошқа турли сабзавот экинлари ҳосили сотилди.

Н. Каримжонов».

«Муътабар одатдагидек, бугун ҳам пайкалга эрта етиб келди. Нонуштага қадар чаққонлик билан ишлаб, 30 килограммдан ошириб пахта терди. У, бу йилги мавсумда 15 минг килограмм пахта териш мажбуриятини олган. Ҳар куни 270 килограммдан пахта термоқда. Ҳаммаси бўлиб шу кунга қадар 4 тоннага етказиб пахта терди. «Маданият» колхозида бундай чеварларнинг сафи кенгайиб бормоқда.

Х. Муқимов».

«Сталинград» колхозининг Ҳамидулла Султонов бошлиқ бригадасида 110 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта топшириш учун кураш кетяпти. Теримда қатнашаётганларнинг ҳар бири ўртача 100 килограммдан пахта тераётир.

Б. Нўъмонов».

Қишлоқ мухбирларининг хабарларидан олинган бу сатрлар етиштирилган «оқ олтин» ҳосилини сира нобуд қилмай, тез ва тоза териб олиш учун курашаётган пахтакорларнинг ғайратидан далолат бериб турибди. **Т. Абдураимов, Р. Ҳайдаров, Н. Деҳқонбоев, Ғ. Махмуров, Ф. Ҳожиматов, Т. Солиев, Ш. Тайгараев, Е. Ҳасанов** ўртоқларнинг Бекобод районидаги 2-«Далварзин», Сирдарё районидаги «Қизил Октябрь», Янгиер шаҳридаги 3-«Боёвут», Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинизм», Янгийўл районидаги Сталин номли, Бўка районидаги «XIX партсъезд» колхозларидан юборган хабарларини ўқир эканмиз, кўпминг килограммчи чевар теримчилар, моҳир механик-ҳайдовчиларнинг баракали иши билан танишамиз.

— Бекобод районидаги Навоий номли колхознинг коммунист Мурод Суюнов бошлиқ бригада аъзолари,— деб ёзади газетхон **Т. Холмирзаев**,— ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми шарафига социалистик мусобақани кучайтириб юбордилар. Ҳар куни йиллик планнинг 1,5—2 процента миқдорида пахта тайёрланмоқда. Қишлоқ мухбири **Узеир Алиев**нинг ёзишига қараганда, «Победа» колхозининг 10-бригадасида ҳам терим яхши бораяпти. Бу ерда Саиджон Маъмуровнинг донғи кетди. У колхоз бўйича энг юқори кўрсаткичга эришиб пахта термоқда. Мавсумда кам деганда 15 тонна пахта теришга сўз берган Саиджон ҳар куни ўртача 170 килограммдан пахта топширмоқда.

Бу йил Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхозда 1000 гектар ердаги пахта машинада териладн. Ҳозир колхозда 11 та пахта териш машинаси ишлаб турибди. Шуниси қувончлики, турсунойчи механик-ҳайдовчилар кун сайин юқори кўрсаткичга эришмоқдалар. Ким Галина, Назира Йўлдошева каби ёш механизаторлар кунига 2,5—3 тонна пахта теришаётир. Бу тўғрида **И. Тожиев, Т. Нурсаидова, А. Носирова** ўртоқлар ёзиб юборишибди. Шунингдек, Қуйи Чирчиқ районидаги Красин номли колхоздан олинган хатда ҳам пахтакорларнинг суръатга-суръат қўшаётганликлари ҳикоя қилинади. Зоя Сафонова, Дурия Қурбонова сингари ўртоқлар, дейди шу тўғрида хат ёзган **Д. Қурумбоев** мавсумда 10—12 тонна пахта териш учун курашмоқдалар.

Баъзи бир хатларда теримда пахта нобудгарчилигига йўл қўяётганлар танқид қилинади. Чинозлик **Й. Ўринбоев**нинг ёзишига қараганда, райондаги пахта пунктига олиб бориладиган йўлларда тўкилиб ётган пахталарни учратиш мумкин. Яшиклар ўрнатилмаган. Колхоз раҳбарлари, пункт директори бу тўғрида жиддий ўйлаб кўришлари лозим.

Кун сайин суръатга-суръат қўшилиб, «оқ олтин» хирмонлари тобора кўкка бўй чўзмоқда. Ғанимат фурсатнинг қадрига етаётган илғор пахтакорлар ҳамма имкониятни ишга солиб, етиштирилган ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олиш учун курашмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумини ёруғ юз билан кутиб олиш учун янада ғайрат билан ишлайлик, пахтакор ўртоқлар!

БМТ Бош Ассамблеясининг XV сессиясида

(БОШИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Мажлиснинг охирида Аргентина делегацияси Н. С. Хрушчев билан Эйзенхауэрнинг учрашуви тўғрисида беш давлатнинг резолюция лойиҳасини муҳокама қилиш 5 октябргача кечиктирилсин деб таклиф киритди. Бу таклиф кўпчилик овоз билан қабул қилинди.

Бош Ассамблеянинг кечки мажлисида БМТда Хитойнинг вакиллиги ҳақидаги масала устидаги мунозара давом эттирилади.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, 4 октябрь. (ТАСС). Бугун Бош Ассамблеянинг эрталабки ялпи мажлисида умумий сиёсий дискуссия давом этди.

Украина ССР делегациясининг бошлиғи Н. В. Подгорний биринчи бўлиб, нутқ сўзлади.

Биринчи нотиқ сўзга чиқиши олдидан мажлисга совет делегациясининг бошлиғи, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев келди.

Украина ССР делегациясининг бошлиғи БМТ Бош Ассамблеяси XV сессиясининг аҳамияти ҳақида гапиради. Н. В. Подгорний айтдики, сессия қатнашчилари олдида ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги таклифни, мустамлака мамлакатлари ва халқларига мустақиллик бериш тўғрисидаги Декларацияни ва халқаро вазиятнинг кескинлашувига олиб келган сабабларни бартараф қилиш масаласини чуқур ва масъулият билан кўриб чиқиш вазифаси турибди. XV сессияда кўпгина давлатлар ва ҳукуматлар бошлиқларининг иштирок этаётганлиги, деди у, бу сессиянинг ғоят муҳим эканлигини кўрсатадиган фактдир. Украина делегацияси ўз ҳукумати ва халқи номидан Совет Иттифоқи ҳукуматига ва унинг бошлиғи шахсан Н. С. Хрушчевга бу сессияни жаҳон тақдирига оид муҳим халқаро проблемаларни ҳал этиш мақсадида энг масъулиятли давлат арбоблари иштирокида ўтказиш соҳасида кўрсатган ташаббуси учун чуқур миннатдорчилик изҳор этади.

Н. В. Подгорний қуролсизланиш масаласида АҚШ сиёсати билан Германия Федератив Республикаси сиёсати бир-бирига ўхшаш эканлигини кўрсатиб ўтди. Бу мамлакатларнинг ҳукмрон доиралари қуролсизланишни олдини олиш керак бўлган ёмон иш деб қарамоқдалар. Бонн милитаристлари ва реваншчиларига халқаро кескинлик вазияти ва зўр бериб қуролланиш, янги уруш бошлаш ва халқларни асоратга солишдан иборат ўзларининг янги планларини амалга оширишлари учун жуда зарурдир. Бонн реваншчилари, деб давом этди Н. В. Подгорний, бундесвернп атом ва ракета қуролларининг ҳамма турлари билан тезроқ қуроллантиришни, шунингдек мамлакатда умумий ҳарбий мажбуриятни амалга оширишни сурбетларча ошкора талаб қилдилар.

Ғарбий Германия Кейзер ва Гитлер Германияси борган йўлдан бораётганлиги кун сайин тобора кўпроқ равшан бўлмоқда.

Биз Германия Федератив Республикасида милитаризм ва реваншизмнинг қайта тикланаётганлиги ҳақида қўрққанимиздан гапираётганимиз йўқ. Совет Иттифоқи ва барча социалистик мамлакатлар ҳар қандай агрессорни унинг ўз тупроғида янчиб ташлаш учун ҳамма зарур нарсаларга эгадир. Бонн реваншчилари атом урушини бошлаб юборган тақдирда, бу уруш дастлабки минутлардаёқ ўзининг бутун кучи билан бутун дунёни, ва биринчи навбатда маъмурлари ўз қўллари билан милитаристик Германияни тиклаётган мамлакатларни қамраб олади. Шу сабабли ҳамма мамлакатлар ва барча халқларнинг манфаатларини кўзлаб, Европанинг юрагидаги урушнинг ана шу энг хавфли потенциал ўчоғини тугатиш учун ҳамма чораларни кўриш зарур.

Украина ССР делегациясининг бошлиғи Украина ССР га қарши қилинган бўҳтонларга, шу жумладан Канада бош министри Дифенбейкер томонидан қилинган хуружларга муносиб зарба берди.

Н. В. Подгорний сўнгра таъкидлаб айтдики, Украина ССР Хитой Халқ Республикаси қонуний ҳуқуқларининг очиқдан-очиқ бузилишига ҳеч қачон рози бўла олмайди.

Украина Совет Социалистик Республикасининг делегацияси, — деди ўз нутқининг охирида Н. В. Подгорний, — бу ерда халқаро тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам берадиган таклифларни қўллаб-қувватлаб, украин халқи бизга берган наказни бажармоқда. Бизнинг халқимиз дунёда бирдан-бир ҳукмрон ижодий яратувчилик меҳнати бўлиб қолишини, инсоннинг тинч ва эркин шароитда — буюк асримиз учун муносиб бўлган бирдан-бир ана шу шароитда яшашини ва такомиллашувини истайди. Биз ишонамизки, БМТ халқларнинг энг порлоқ умидлари рўёбга чиқиши учун кўпгина иш қилиши мумкин,— бу йўлда меҳнат қилса арзийди, зотан биз бу сессия қатнашчиларини ана шундай меҳнат қилишга чақирамиз.

Ливан бош министри Соиб Салом БМТ га қабул қилинган 16 янги мамлакатни табриклади ва шу муносабат билан Хавфсизлик Кенгаши ҳамда БМТ нинг иқтисодий ва социал кенгашлари составини кенгайтиришга чақирди.

Ливан Министрлар советининг раиси таъкидлаб айтдики, Жазоирда 6 йилдан бери фожиали уруш давом этмоқда ва яқин келажакда бу урушнинг тугашини кўрсатадиган бирон-бир нишона кўринмаётир. У, Франция ҳукуматининг Жазоир халқига ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини беришдан бош тортганлигини қоралаб, бу нарсага тоқат қилиб бўлмайди, деди БМТ, деди Салом, Жазоир халқининг ўз иродасини эркин ифодалашни таъминлайдиган референдум ўтказиши керак.

Салом араб дунёсида ҳалигача мустамлака ҳукмронлиги остида бўлган бошқа районлар ҳам борлигини айтиб, араб дунёсидан мустамлакачиликнинг тезда батамом йўқолишига ишонч билдирди. Империализм кишанларидан озод бўлган кўпгина мамлакатлар, — деб давом этди бош министр, — очлик, жаҳолат ва касалликлардан жафо чекмоқдалар. Иқтисодий жиҳатдан ривожланган мамлакатлар уларга молия ва техника ёрдами кўрсатишлари керак.

Греция ташқи ишлар министри Авероф НАТО бўйича ўз иттифоқчиларидан намуна олиб, бирорта ҳам конструктив таклиф киритмади.

КОНГОДАГИ АҲВОЛ

ЛОНДОН, 4 октябрь. (ТАСС). Телеграф агентликларининг Леопольдвилдан олган сўнгги хабарлари мустамлака доиралари билан тил бириктириб Конгода ин қурган фитначиларнинг позициялари ҳам заиф, ҳам мустаҳкам эмаслигидан далолат бермоқда. Хоин Чомбе ва унинг шериклари ин қурган бутун Катанга вилоятида 4 октябрдан эътиборан соат 24 дан эрталабки соат 5 гача комендант соати жорий қилинмоқда. Рейтер агентлиги мухбирининг хабар беришича, полиция ва жандармериянинг тиш-тирноғича қуролланган бўлинмалари жипларда Катанганинг бош шаҳри Элезабетвилнинг бўм-бўш кўчаларида соқчили қилиб юрибди.

Леопольдвилнинг дипломатик ва журналистлар доираларида мамлакатда исёнчилар томонидан кўрилган фавқулодда хавфсизлик чораларини Чомбе қўғирчоқ режимига қарши қўзғолон кўтарган маҳаллий қабилаларнинг кураши активлашганлиги билан боғламоқдалар. Агентликларнинг Элезабетвилдан олган телеграммалари қўзғолончилик ҳаракатидан ниҳоятда чўчиб кетган мустамлакачиларнинг ана шу гумаштаси жазо кампаниясини кучайтираётганлигини кўрсатади.

Демократик йўл билан сайланган Лумумба ҳукуматига қарши реакция томонидан тузилган ва мамлакат ишларига раҳбарлик қилишга даъво қилаётган «Бош комиссарлар кенгаши» деб аталмиш «кенгаш» Леопольдвилда бонг урмоқда. «Биз давлат ҳокимиятини ўз қўлимизга олмоқчи эмасмиз, чунки халқ бизга ваколат берган эмас ва сайлаган ҳам эмас»,— дейилади кенгаш баёнотида.

Ҳеч кимнинг вакили бўлмаган «Бош комиссарлар кенгаши» ўз-ўзидан бунёдга келган «кенгаш» эканлиги маълум бўлиб қолди.

Конгодан келиб турган хабарларга қараганда, қонуний ҳукумат бошлиғи Патрис Лумумба ўзининг Леопольдвилдаги резиденциясида ишлаб турибди. Конго қисмлари ва БМТ қўшинлари бу резиденцияни қўриқлаб туришибди. Ассошэйтед Пресс агентлиги мухбирининг Конго Республикаси парламент доираларига асосланиб хабар беришича, Лумумба Шарқий вилоятнинг маъмурий маркази — Стэнливилда жойлашган Конго миллий армиясининг қисмлари томонидан каттиқ қўллаб-қувватланмоқда.

Педиатр-врачларнинг халқаро семинари

Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалаларига бағишланиб, Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти томонидан Тошкентда уюштирилган сайёр семинар ўз ишини тамомлади.

Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги ўн етти мамлакатдан келган педиатр-врачлар саккиз кун давомида Ўзбекистон медицина муассасаларининг иш тажрибаларини ўргандилар. Улар Тошкент тўқимачилик комбинатида, Янгийўл районидаги Ленин номли колхозда ва Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида оналик ва болаликни муҳофаза қилиш соҳасидаги ишлар билан муфассал танишдилар, Тошкентдаги туғруқхоналардан бирини, медицина билим юртини, Самарқанд яқинида жойлашган болалар касалхонасини бориб кўрдилар.

Семинар қатнашчилари Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри Р. С. Соатовнинг республикада соғлиқни сақлаш ишларини ташкил қилиш ҳақидаги докладини тингладилар. (ЎзТАГ).

Германия Демократик Республикасининг ўнбир йиллиги

Германия Демократик Республикаси. Суратларда: (чапдан). 1. Хойерсверда — Коттбус округида қад кўтараётган «Шварце пумпе» йирик саноат комбинати бинокорлари шаҳри. 2. Шведте — Одерда марказий Европада энг катта қоғоз-картон комбинати қурилишида.

Центральбилд фотоси.

СОЦИАЛИЗМ ЙЎЛИДА

Рудольф ДЕЛЛИНГ
ГДРнинг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси

Германия тарихида биринчи ишчи-деҳқон давлати бўлган Германия Демократик Республикаси ўзи ташкил топган куннинг ўнбир йиллигини социализм учун курашда янги-янги ажойиб ютуқларни қўлга киритиш билан нишонламоқда. Бу ютуқларга марксизм-ленинизмнинг буюк принципларини ҳаётга ижодий татбиқ этаётган Германия Бирлашган социалистик партияси раҳбарлигида эришилди. Мамлакатимиз меҳнаткашлари ГДРда социализм қурилишидаги ютуқларга Совет Иттифоқи ва барча социалистик лагерь мамлакатлари билан бузилмас қардошларча дўстлик ва самарали ҳамкорлик натижасида эришди.

Германия Демократик Республикаси меҳнаткашлари ўз миллий байрамини халқ хўжалигини ривожлантиришнинг етти йиллик планини муваффақиятли равишда бажариш байроғи остида нишонламоқда.

ГДР меҳнаткашлари Германия Бирлашган социалистик партияси V съезди қарорларини оғишмай амалга ошира бориб, 1959 йилда саноат ишлаб чиқариш планини 101,4 процент бажарди. Шунингдек, 1960 йил плани ҳам муваффақиятли равишда бажарилмоқда. Саноатнинг ялпи маҳсулоти ярим йилликда ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 10 процент кўпайди. Меҳнат унумдорлиги 1959 йили 1958 йилга нисбатан 10 процент ўсди. 1960 йилнинг биринчи ярмида эса 9 процент кўпайди. 1959 ва 1960 йилги халқ хўжалик планларининг муваффақиятли бажарилиши ГДР саноатининг етти йиллик планда кўрсатилганидан юқори суръатда ривожланиб бораётганини кўрсатади.

ГДРда социализм қурилишини муваффақиятли амалга оширишда социалистик мусобақанинг, социалистик меҳнат бригадаларининг ташкил этилиши ва социалистик ўзаро ҳамкорлик ҳаракатларининг кенг авж олиши катта аҳамиятга эга. Ҳозирги вақтда мамлакатда ярим миллион кишини ўз ичига олган 120 минг бригада социалистик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашмоқда. 300 мингдан ортиқ ишчилар, техниклар, инженерлар ва олимлар социалистик ўзаро ҳамкорлик коллективига жипслашган. Социалистик меҳнат бригадалари ва ўзаро ҳамкорлик коллективлари халқ хўжалигини социалистик асосда қайта қуришда, ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштиришда катта роль ўйнамоқдалар. Социалистик меҳнатнинг бу янги формалари халқ хўжалик планини муваффақиятли амалга оширишда ҳамда халқларни меҳнатга социалистик муносабат руҳида тарбиялашда ҳам катта роль ўйнамоқда. Социалистик меҳнат ва социалистик ўзаро ҳамкорлик коллективлари қатнашчилари — мамлакатимизда социалистик жамиятни тезроқ қуриб тугаллашнинг илғор отрядларидир.

Бу йил қишлоқда ҳам жуда катта революцион ўзгаришлар бўлди. Баҳорда ишчилар синфи партиясининг чақириғига асосан деҳқонлар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативларига оммавий равишда кира бошладилар. Шунинг билан бирга қишлоқда ягона социалистик ишлаб чиқариш муносабатларини вужудга келтиришда ҳал қилувчи қадам ташланди. Ҳозирги вақтда 950 мингга яқин деҳқон 19.300 қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативларига бирлашгандир. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативлари мамлакатдаги ер майдонининг 90 процентига экин экмоқда.

ГДРда барча деҳқонларнинг социализм йўлига ўтиши халқ демократик тузумини янада мустаҳкамлади ва натижада, Ғарбий Германия империалистларининг бизнинг деҳқонларимиздан ўзларининг реакцион мақсадлари учун фойдаланиш йўлидаги уринишлари узил-кесил кўкка совурилди.

Мамлакатимизда вужудга келган янги, социалистик деҳқончилик республика аҳолисини деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари билан етарли даражада таъминлаш учун астойдил курашмоқда. Партия янги ишлаб чиқариш кооперативларини ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлаш, уларнинг моддий техника базасини мустаҳкамлаш ҳамда қишлоқда маданий ҳаётни ҳар томонлама ривожлантириш вазифаларини қўймоқда. Барча якка хўжалик деҳқонларнинг йирик социалистик хўжаликларга ўтиши қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналари, кимёсозлик корхоналари ва қишлоқ қурилишлари олдига янги талабларни қўймоқда.

Европада йирик саноат мамлакатларидан бири бўлган Германия Демократик Республикасининг роли тобора ўсиб бормоқда. 1959 йили ГДР ташқи савдосининг обороти 17 миллиард маркадан кўпроғини ташкил этди ва ер шарининг катта бир қисмини ўз ичига олди. 1960 йилнинг биринчи кварталида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан ташқи савдо обороти 110 процентга, шу жумладан капиталистик мамлакатлар билан бўлган савдода 115 процентга ўсди. Бунинг ўзи ГДР халқаро обрўсининг ўсиб, тобора мустаҳкамланиб бораётганини кўрсатади.

Маҳсулот ишлаб чиқаришнинг кўпайиб бориши республика аҳолисининг моддий турмуш даражаси узлуксиз ошиб боришини таъминламоқда. Саноат ва озиқ-овқат маҳсулотларининг асосий турларини етиштиришни жон бошига ҳисоблаганда Ғарбий Германияга 1961 йилнинг охирига бориб етиб олишдан иборат асосий иқтисодий вазифа кун сайин муваффақиятли равишда амалга ошириб борилмоқда. 1959 йили меҳнаткашларнинг иш ҳақлари тахминан 3 миллион маркага кўпайди. Шунингдек саноатнинг баъзи тармоқларида эса иш ҳақи 11 — 15 процентга ошди. Иш ҳақининг ошиши ва кенг истеъмол моллари нархларининг анча камайтирилиши 1960 йилнинг биринчи ярмида чакана товар оборотини 8 процентга ўсишга олиб келди.

Социализмни янги корхоналар қуриш ва меҳнаткашларнинг моддий турмуш даражасини яхшилаш учун маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш билангина амалга ошириб бўлмайди. Социализм қурилишини муваффақиятли амалга оширишда социализмнинг янги кишисини тарбиялаш алоҳида аҳамиятга эгадир. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз кишиларни социалистик руҳда тарбиялаш, уларнинг ижтимоий ҳаётга нисбатан муносабатини ўзгартириш соҳасида бир қанча тадбирларни амалга ошириб келди ва келмоқда. 1959 — 1960 йилларда партия ташкилотларининг раҳбарлигида халқаро ва ички соҳадаги асосий масалалар муҳокама қилинди ва бир қанча идеологик ҳамда сиёсий масалалар тушунтирилди. Жумладан: сиёсат ва иқтисоднинг ўзаро боғлиқлиги, турли ижтимоий системадаги давлатларнинг тинч-тотув бўлиб яшаши мумкинлиги, тинчлик учун кураш ва Германия масаласини тинч йўл билан ҳал қилиш, ГДРнинг асосий иқтисодий вазифасини бажариш ва бошқа масалалар меҳнаткашлар ўртасида муҳокама қилинди ва тушунтирилди.

Мактаб ишини социалистик асосда ривожлантириш тўғрисида бу йил қабул қилинган қонун алоҳида аҳамиятга эгадир. Бу қонун проектини муҳокама қилишда 70 мингта йиғилиш бўлди ва бу йиғилишларга 2,5 миллион киши иштирок этди. Шу қонун асосида 1964 йилнинг кузига келиб мамлакатда 10 йиллик мажбурий политехника таълимини амалга ошириш кўзда тутилмоқда. Ёшларимиз учун олий ўқув юртлари ва техникумларнинг эшиклари катта қилиб очиб қўйилган. Эндиликда ГДР да 44 олий мактаб ва 300 техникум бўлиб, уларда 53 минг, сиртқи бўлимида эса 13 минг студент ўқимоқда.

Германия Демократик Республикаси социалистик лагерда ўзининг муносиб ўрнини эгалламоқда ва Совет Иттифоқи бошчилигида тинчлик ва социализм учун астойдил курашмоқда. Социалистик мамлакатлар халқларининг қардошларча бузилмас дўстлиги пролетар интернационализми принципи асосида бутун дунёда мустаҳкам тинчлик учун, социализм ва коммунизмнинг тўла ғалабаси учун ягона мақсад йўлида олиб бораётган курашларида янада мустаҳкамланмоқда. Партиямиз, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг 9- пленуми таъкидлаб ўтганидек, барча социалистик лагерь мамлакатлари билан қардошларча дўстликни бундан буён ҳам мустаҳкамлашда давом этади. Пленум социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партияларининг Бухарестда бўлиб ўтган кенгашида қабул қилинган Коммюникега ҳамда Москва декларацияси ва тинчлик манифестининг принципларига тўла содиқ эканлигини таъкидлади.

Германия Демократик Республикаси социалистик лагердаги барча давлатлар билан биргаликда Совет Иттифоқи бошчилигида қуролланишга ва уруш хавфига қарши, тинчлик учун актив кураш олиб бормоқда. Турли ижтимоий системадаги давлатларнинг тинч-тотув бўлиб яшашлари мумкинлиги тўғрисидаги ленинча принципга асосланган Совет давлатининг ташқи сиёсати, Совет ҳукуматининг тўла ва ёппасига қуролсизланиш соҳасида мунтазам олиб бораётган кураши бизнинг давлатимиз миллий манфаатига тўла мос келади. Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсати, Совет ҳукуматининг қуролсизланиш соҳасидаги янги таклифлари ГДР меҳнаткашлари ва немис ватанпарварлари томонидан қўллаб-қувватланмоқда. Социалистик лагерь мамлакатларининг тинчлик учун олиб бораётган курашида ГДР ҳукумати ҳам ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоқда. ГДР ҳукумати Ғарбий Германия милитаристларининг авантюристик планларини фош қилиб ташламоқда.

ГДР Германия масаласини тинч йўл билан ҳал қилиш тўғрисида ўз таклифларини ишлаб чиқди. Бизнинг бу таклифларимиз Европада ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашда катта аҳамиятга эгадир. ГДР ҳукуматининг таклифи асосан Германиянинг ҳар иккала қисмини тинч йўл билан бирлаштириш ва шу асосда ягона тинчликпарвар Германия Демократик давлатини вужудга келтиришдан иборатдир.

Ҳозирги замоннинг энг муҳим масаласи бўлган — қуролсизланиш масаласини ҳал қилишда ГДР ҳукуматининг БМТ Бош Ассамблеясининг XV сессиясига тақдим этган меморандуми Германия Демократик Республикасининг тинчликни мустаҳкамлаш ишига қўшган янги муҳим ҳиссасидир. Бу меморандумда ҳар иккала герман давлати территорияларида ёппасига ва батамом қуролсизланиш масаласини 1964 йилгача уч даврга бўлиб амалга оширишнинг аниқ йўллари кўрсатилган. Нейтрал Германия давлатини вужудга келтиришга қаратилган бу конструктив план Совет ҳукуматининг бошлиғи ўртоқ Н. С. Хрушчев томонидан БМТ Бош Ассамблеяси XV сессияси муҳокамасига қўйилган ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги шартноманинг проектига тўла мос келади.

ГДР ҳукуматининг қуролсизланиш тўғрисидаги янги таклифлари барча тинчликпарвар немислар манфаатини ифода этади ва атом уруши хавфини йўққа чиқаради. Бироқ ҳукуматимизнинг бу таклифларига Аденауэр бошлиқ Ғарбий Германия милитаристик ҳукумати жиддий қаршилик кўрсатмоқда. Иккинчи жаҳон урушининг мудҳиш сабоқларини унутиб қўяётган Бонн реваншистлари Ғарбий Германияни Америка империализмининг асосий базасига айлантирди ва эндиликда Ғарбий Германия Германия Демократик Республикасига ва бошқа социалистик мамлакатларга атом уруши хавфини солмоқда. Немис халқининг миллий манфаатига зид бўлган бу хоинона сиёсатни ўнг социал демократлар актив қўллаб-қувватлаяпти. Ғарбий Германия меҳнаткашлари эса реваншистларнинг одамхўрликдан иборат сиёсатларига қарши актив кураш олиб бормоқда.

ГДР меҳнаткашлари ўзларининг келажакларига комил ишонч билан қарамоқдалар. Улар Германия Бирлашган социалистик партияси раҳбарлигида мамлакатда социализмнинг тўла ғалабасига эришадилар.

МАОШ КАССИРСИЗ БЕРИЛМОҚДА

Ёруғ хона ичида учта ёзув столи турибди. Чап томондаги столда ўтирган комбинат маъмурий-хўжалик бўлимининг бошлиғи Валентина Михайловна Розниченко ўз иши билан банд. Нариги стол устидаги пачкаларда юз, эллик, йигирма беш, ўн, беш, уч ва бир сўмлик пуллар қатор қилиб тахлаб қўйилган. Комбинат бошқармасининг хизматчилари бирин-кетин бу ерга кириб, стол устидаги ведомость қоғозига қўл қўймоқдалар. Сўнгра ўзларига тегишли пулларни олиб кетмоқдалар.

— Мана шу ерда кассирсиз пул тўлашни ташкил қилганмиз,— дейди комбинат ишлаб чиқаришни планлаштириш ва иш ҳақи бўлимининг бошлиғи Петр Акимович Литвинов.

Хонада ҳеч қандай касса анжомлари (сейф, темир сандиқ ва ҳоказо) йўқ. Ўртоқ Розниченко бошқарма ходимлари ойлик оладиган куни пулларни олиб келиб стол устига қўяр экан-да, хизматчиларнинг ҳаммаси маошларини олиб бўлганларидан кейин у фақат ведомость қоғозини комбинатнинг марказий кассасига топширар экан, холос.

Бу янги тадбир коммунистик меҳнат корхонаси номини олиш учун курашаётган Чирчиқдаги қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатининг бошқарма ходимлари ўртасида август ойидан бошлаб қўлланилаётир. Ҳозир кассирсиз маош тўлаш комбинат лабораторияси ва асбобларни контроль ўлчаш лабораторияларида ҳам амалга оширила бошланди. Яқин кунларда бутун корхона коллективи ойлик иш ҳақини ана шу тарзда оладиган бўлади.

А. ДАВРОНОВ.

Ботаникадан муҳим қўлланма

«Ўрта ва Олий мактаб» Ўзбекистон давлат нашриёти қишлоқ хўжалик институти агрономия факультети ва қишлоқ хўжалик техникумларининг студентлари учун «Ботаникадан амалий машғулотлар» қўлланмасини нашр этди. Китоб Тошкент қишлоқ хўжалик институти ботаника кафедрасининг доцентлари Ф. Х. Джангуразов, Ф. Н. Комилова ҳамда ассистентлар О. Х. Богданова ва М. Ю. Федорова ўртоқларнинг ботаникадан ўтказган кўп йиллик бой тажрибалари асосида ёзилган.

Китоб бўлажак агрономларнинг ботаника фани бўйича лаборатория машғулотлари олиб боришларида катта ёрдам беради.

К. ОРИФХОНОВ.

Илмий-техника кутубхонасида

Республика Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат илмий-техника комитети кутубхонаси ташкил этилганига унча кўп вақт бўлгани йўқ. Аммо унинг фонди жуда тез бойимоқда. Ҳозир бу ерда 65 минг нашриёт листи ҳажмида СССРда нашр этилган турли китоблар, гост ва техникага оид журналлар сақланмоқда.

Чет эл мамлакатларидан олинаётган китоб ва журналларнинг сони ҳам 15 мингдан ошиб кетди. Бу ерга Англия, Франция, АҚШ, Италия, Ҳиндистон, Япония, Швеция каби ҳаммаси бўлиб 14 мамлакатдан фан ва техниканинг турли соҳаларига оид китоб ва журналлар мунтазам келиб туради.

Ҳозир кутубхона 400 га яқин доимий китобхон, 111 та йирик корхона, 85 та илмий-тадқиқот коллективига хизмат кўрсатмоқда.

З. Муҳаммаджонов.

Ўзбекистон Журналистлар союзида

Ўзбекистон Журналистлар союзи президиуми ўзининг навбатдаги мажлисида бир қанча ижодий ва ташкилий масалаларни қараб чиқди.

СССР Журналистлар союзи правлениесининг журналистика ва публицистика асарларини Ленин мукофоти олиш учун тақдим этиш тартиби ҳақидаги қарори қўлланма учун қабул қилинди. Область ва шаҳар бўлимларига ана шу тартиб тўғрисида редакция коллективларига кенг хабар қилиш топширилди. Журналистлар ташкилотларига, газета ва журнал редакциялари редколлегияларига асарларни Ленин мукофоти олиш учун тақдим қилиш ҳуқуқи берилди.

Газета ва радио редакциялари ҳузурида ташкил қилинган штатсиз бўлимлар, редколлегияларнинг аъзолари ҳамда ишчи, қишлоқ мухбирлари кенгашлари қатнашчилари учун ўтказиладиган семинарнинг плани кўриб чиқилди.

Президиум Ўзбекистон Журналистлар союзи ижодий комиссиялари ва секцияларининг ишларини таҳлил қилиб, уларнинг фаолиятини активлаштириш ҳақида қарор қабул қилди. Шу йилнинг IV квартали учун иш плани тасдиқланди.

Президиум Бутуниттифоқ ва республика фотосуратлар виставкасига тайёргарликнинг боришини ҳам муҳокама қилди.

Аъзолик ҳақларини тўлаш билан боғлиқ бўлган масалаларни қараб чиқиш вақтида Союзнинг Тошкент шаҳар ва Фарғона область бўлимлари бу муҳим ишга эътиборни сусайтириб юборганликлари таъкидлаб ўтилди.

Тошкент ва Хоразм матбуот ходимларидан бир группаси союзга қабул қилинди. (ЎзТАГ).

ОБ-ҲАВО МАЪЛУМОТИ

Бугун Тошкент шаҳрида ва Тошкент областида ҳаво бироз булутли бўлиб, ёғингарчилик бўлмайди. Эрталаб Тошкентда 8—10, областда 5 — 10, кундузи Тошкентда 24 — 26, областда эса 23 — 27 даража иссиқ бўлади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Тошкентнинг томоша залларида

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 7/X да **Марварид қидирувчилар**, 8/X да **Майсаранинг иши.** СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Ҳалима Носирова**, Ўзбекистон ССР халқ артисти **Карим Зокиров**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Ноила Ҳошимова, Жамол Низомхўжаев**, артист **Эргаш Йўлдошевлар** қатнашади.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 7/X да **Гамлет**, 8/X да **Имон.**

Тамонго — қишки «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун), «МИР» (кечқурун), «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 8 ярим ва 10 яримда).

Шанбадан душанбагача — «ИСКРА» 3- залда (кеч соат 8-20 ва 10.20 минутда), қишки НАВОИЙ номли. «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «МИР» (кундуз), ёзги НАВОИЙ номли (кеч 7-40 минутда).

Мистер Питкин душманнинг орқа томонида — ёзги НАВОИЙ номли (кеч 9 яримда).

Юлдузлар — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2 ва кеч 6-15 минутда), ПУШКИН номли (кеч 7 ярим ва 9 ярим да), «УДАРНИК» (кеч 8 яримда).

Маҳаллада дув-дув гап — қишки НАВОИЙ номли (кеч соат 6-50 минутда, ўзбек тилида).

Минг қиёфага кирган киши — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), ТЕЛЬМАН номли (кеч соат 9 ярим да).

Таврия — ёзги «ВАТАН» (кеч соат 7-40 минут ва 9 ярим да), СТЕПАН РАЗИН номли (кеч 9 ярим да), ТЕЛЬМАН номли (кеч 7-40 минутда).

Хўрланганлар (1- серия) — КАФАНОВ номли (кеч соат 8 ва 10 да).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

Бугун ва ҳар куни

КАТТА ЦИРК ТАМОШАЛАРИ

Артист ака-ука

ШИРМАНЛАР

қатнашади.

Тамоша кеч соат 8 да бошланади.

1960 йил 8 октябрь кундуз соат 3 да, Тошкент шаҳридаги Темирйўлчилар саройида

Тошкент шаҳар омонат кассаларида сақланган

ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАРНИНГ

навбатдаги

36-ютуқлар тиражи

БЎЛАДИ

Ютуқлар тиражида омонатларнинг ҳар мингта счётига 25 ютуқ ўйналади.

Шу жумладан, омонат кассада ўтган ярим йил ичида сақланган ўртача омонат қолдиғининг:

200% ти миқдорида — 1 ютуқ,

100% ти миқдорида — 2 ютуқ,

50% ти миқдорида — 2 ютуқ,

25% ти миқдорида — 20 ютуқ,

ўйналади.

Тиражда ютуқли омонат счётлари бўлган ва тираж ўтказиладиган кунгача уларни ёпмаган ҳамма омонатчилар қатнашади.

Тиражни ҳар ким кириб кўриши мумкин.

Красний Партизан кўча, 19-уйда турувчи **Акбар Жўраев**нинг Чувалачи кўча, 16-уйда турувчи Мастура Иброҳимовна Жўраевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида турувчи **Мантай Тўрежонов**нинг шу колхозда турувчи Қина Жуманазарова-Тўрежоновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Оржоникидзе район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг АДРЕСИ:

Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140 Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, Маданият бўлими — 34048. 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими—29040, 50. Секретариат—34808, 115, Эълонлар бўлими — 28142.

Р 08236.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси.

Нашр. А. 1888.